Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 148 (648) ♦ П'ятниця, 6 серпня 1993 року ♦ Ціна 60 крб.

ЕКОНОМІЧНИЙ СОЮЗ: НОВЕ ЛІБРЕТТО СТАРИХ ОПЕР?

Абзац з листа

Уважно прочитав надрукований в «Голосі України» проект договору «Про створення економічного союзу», який нам пропонує Росія. У жодному разі не можна його підписувати, бо це шлях в рабство, в якому ми уже побували.

Микола БАБАКІВ.

Слов'янск.

У постійних комісіях

Вдаримо гривнею по інфляції

Якщо цього не зробимо, інфляція знову битиме нас

— Шляхи виходу з кризи є, — заявив на прес-конференції голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи і управління народним господарством Володимир Пилипчук, — але якщо уряд і надалі не дотримуватиметься наміченого ринкового курсу, кидаючись з боку в бік, ми ніколи не станемо цивілізованою державою. Сьогодні, щоб якось стати на ноги, треба прискорити процес приватизації, провести грошову реформу і провадити якомога жорсткішу антиінфляційну політику. Концепції цих кроків уже давно розроблені економічною комісією, проте в уряду ніяк не дійдуть руки, щоб узяти ці документи, проаналізувати їх і розпочати, нарешті, цілеспрямовані ринкові дії.

(Закінчення на 2-й стор.)

Нові ціни на енергоносії

У зв'язку із зростанням вартості енергоносіїв підвищуються 6 серпня цього року оптові ціни і тарифи для підприємств і організацій народного господарства (крім населення), а саме:

на газ природний — в середньому в 1,25 раза;
на електроенергію — в середньому в 1,5 раза;
на теплову енергію — в середньому в 1,4 раза.

Конкретні розміри цін і тарифів в залежності від характеру споживачів доводяться до підприємств газоенергопостачальницькими організаціями.

Для підприємств хлібопекарної та м'ясомолочної промисловості незалежно від їхнього підпорядкування нові оптові ціни на газ природний і тарифи на електро- і теплоенергію будуть введені окремим розпорядженням.

Точка зору

Союз добрий без камуфляжу

Не знаю, як хто, а я уважно читав проект Договору про створення економічного союзу (співтовариства), опублікований у «ГУ». Хочу поділитися деякими міркуваннями щодо нього.

З одного боку, його попередньо підписав Л. Кучма, не чужий, наче, чоловік, а отже, має бути в проекті щось позитивне. З іншого — декотрі депутати вже заявили, що це те саме «імперське ярмо», лише в новій, поки що тільки економічній упаковці.

(Закінчення на 2-й стор.)

Продиктовано в номер

Покажемо себе на «ЕКСПО»

Україна вперше буде представлена як самостійна держава на всесвітній виставці «ЕКСПО». Проходитиме вона з 7 серпня по 7 листопада в Південній Кореї. Це некомерційна виставка, яка має на меті продемонструвати економічний, культурний, соціальний рівень розвитку всіх регіонів світу.

Стихійне лихо на Волині

Більш як на 121 мільярд карбованців, за попередніми підрахунками, завдало збитків стихійне лихо на Волині.

Над областю пронеслися шквальні дощі, градобій. Вийшли з берегів Прип'ять, Стохід, Стир. Під водою опинилося близько 45 тисяч гектарів посівів, з них 20 тисяч гектарів зернових. В окремих місцях з води виглядали тільки колоски. Пошкоджено близько 180 виробничих приміщень, багато житлових будинків, комунікації. Особливо постраждали Камінь-Каширський, Любешівський та Маневицький райони.

Працює обласна комісія по ліквідації наслідків лиха. Її члени об'їхали всі райони. Визначено, де після відкачування води можна буде збирати врожай. Області потрібна матеріальна допомога — понад 50 тисяч умовних листів шиферу, 12 тисяч рулонів руберойду, а також цемент, лісоматеріали, скло.

Докери припинили страйк

Після 2 днів страйку, про який ми вже повідомляли, докери Іллічівського морського порту приступили до роботи. В результаті переговорів з урядовою комісією, очолюваною міністром транспорту Орестом Клімпушем, ряд вимог портовиків вдалося задовольнити, над рештою працює спеціально створена для цього комісія. До речі, обласний суд два дні тому визнав страйк іллічівців незаконним.

Завершення «ери» Міядзави

У повному складі пішов у відставку уряд Японії на чолі з К.Міядзавою. Учора розпочалася спеціальна сесія парламенту країни. Депутати мають обрати склад нового кабінету. Спостерігачі зазначають, що наступником К.Міядзави найвірогідніше стане М.Хосокаву.Ці ж експерти вважають, що новому кабінету з його програмою — підвищення ділової активності і перегляду ролі Японії в Азії та світі — доведеться пережити важкі часи. Перш за все через брак досвіду в політиці.

ПРОЯВИ СЕПАРАТИЗМУ В ЗАКАРПАТТІ ПІД ВИГЛЯДОМ ВИМОГ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ

До Секретаріату Верховної Ради України звернулись представники Товариства підкарпатських русинів з проханням дати наукову оцінку нещодавно опублікованої в газеті «Підкарпатська Русь» зверненням Тимчасового уряду Підкарпатської Русі до народів Закарпатської області та правління Товариства підкарпатських русинів до підготовчого комітету чергової сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Аналіз цих та споріднених з ними документів дав підстави висловити такі міркування. Звернення так званого Тимчасового уряду Підкарпатської Русі до народів Закарпатської області щодо відродження автономної республіки Підкарпатської Русі (Карпатської України) у складі України, як і звернення правління Товариства підкарпатських русинів до Організації Об'єднаних Націй з проханням включити до порядку денного чергової сесії Генеральної асамблеї ООН питання про антидемократичну позицію верховних органів України і її президента щодо прав корінного населення колишньої суверенної республіки Підкарпатська Русь (нині Закарпатська область України) вирішувати свою долю, не мають достатніх підстав. Адже за договором між колишнім Союзом РСР і Чехословаччиною від 29 червня 1945 року Підкарпатська Русь була приєднана до України без визнання її статусу, будь-яких атрибутів державності (органів державної влади тощо), без підпису цього договору повноважними особами Підкарпатської Русі та без будь-яких умов щодо майбутнього устрою Підкарпатської Русі (Карпатської України) як держави (державності). Колишні Радянський Союз і Чехословаччина при укладанні цього договору виходили з факту припинення існування Підкарпатської Русі як держави (державності) з часу її окупації Угорщиною 16 березня 1939 року і тому не торкались питання про її існування чи ліквідацію.

Відповідно договір стосувався Підкарпатської Русі лише як території, а не держави. Про це свідчить і зміст одного з указів, виданих після приєднання Підкарпатської Русі до України, а саме указ про поширення на колишній території республіки Підкарпатська Русь законодавства України.

Отже, ні колишній Союз РСР, ні Україна не порушували умов цього договору щодо Підкарпатської Русі і здійснювати це нині або денонсувати його в односторонньому порядку, коли держав, що його підписали, не існує, ніхто, природно, не може.

Безпідставним є твердження щодо суверенного характеру колишньої республіки Підкарпатська Русь. В жовтні 1938 року Підкарпатській Русі було надано статус державності і вона стала суб'єктом Чехословацької федерації як автономна республіка. Але 15 березня 1939 року Підкарпатська Русь (Карпатська Україна) проголосила себе суверенною у складі Чехословаччини. Новий статус Підкарпатської Русі (Карпатської України) не був визнаний ні федеральними органами Чехословаччини, ні іншими державами, ні до окупації Чехословаччини і Підкарпатської Русі, ні після неї і не був закріплений ні в Конституції Чехословаччини, ні в інших законодавчих актах Чехословаччини і Підкарпатської Русі (Карпатської України), а отже, він не мав юридичного значення і юридичних наслідків. Це був політичний акт, а не юридичний. До того ж втілити його в життя не вдалося, оскільки на другий день, 16 березня, вона була окупована. Тому вести мову про суверенну Підкарпатську Русь (Карпатську Україну) з правової точки зору позбавлено сенсу.

Не була Підкарпатська Русь (Карпатська Україна) і національною державою (чи державністю). Незаперечним є факт проголошення у 1938 році Чехословаччини федеративною державою чехів, словаків і русинів. Але державність у вигляді автономної республіки Підкарпатська Русь була надана русинам не як нації або національній меншині. Вона була надана певному регіону — Підкарпатській Русі, де проживали переважно русини.

Підкарпатська Русь як державність була в сучасному розумінні територіальною автономією. Вона не була продуктом самовизначення русинів як нації. Про це свідчить і назва цієї республіки, і назва Чехословаччини як держави. Характер своєї спільності (русинів) як національної меншини Чехословаччини підтвердили і самі русини у 1939 році.

Так, 15 березня 1939 року сейм республіки Підкарпатська Русь перейменував її у Республіку Карпатська Україна, підтвердивши спорідненість русинів, що проживали на території Підкарпатської Русі з українцями і тим самим свій статус русинів-українців як національної меншини Чехословаччини.

У зв'язку з цим здається зовсім неприродним, парадоксальним, що підкарпатські русини, які вважали себе в 30-х роках русинами-українцями, нині, проживаючи на території України, вважають себе окремою нацією і прагнуть політично самовизначитись у вигляді автономної республіки — Підкарпатська Русь у складі України.

До того ж, державність у вигляді автономної республіки (Підкарпатська Русь) була надана адекватній за назвою території Чехословаччини (федеральними органами державної влади Чехословаччини), а суверенна Республіка Карпатська Україна була проголошена самими русинами — сеймом Республіки Підкарпатська Русь. Чому ж підкарпатські русини відмовляються нині від української державності і повертаються до дарованої? Чи не відчувається тут спроба окремих політичних сил поетапно підпорядкувати територію колишньої Підкарпатської Русі іншим державам, відокремивши її від України? Так, це прояви звичайного сепаратизму в Закарпатті під виглядом автономії. Процес приєднання Підкарпатської Русі (Карпатської України) до України давно завершився як юридично, так і фактично. Для повернення її до цього питання немає правових підстав. Про це свідчать договір між колишнім Союзом РСР і Чехословаччиною від 29 червня 1945 року, Конституція України та інші правові акти, які закріпили утворення і статус Закарпатської області як адміністративно-територіальної одиниці у складі України.

(Закінчення на 8-й стор.).

ВДАРИМО ГРИВНОЮ ПО ІНФЛЯЦІЇ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Проведення кожної реформи — це свого роду хірургічна операція над суспільством. І щоб вона пройшла безболісно, треба усунути чинники, що ведуть до загострення хвороби. Для України такий фактор — інфляція. Вона провокує спад виробництва, погіршення життєвого рівня людей, напруження ситуації в суспільстві. Подолати інфляцію можна, провівши паралельно грошову реформу та приватизацію. Коли товаром стане все: і земля, і заводи, гроші стануть «тверді». Міжнародний валютний фонд, у свою чергу, готовий за цієї умови надати нам кошти для створення стабілізаційного фонду. Якщо ж навіть запропонована нами програма не влаштує МВФ, сформувати стабілізаційний фонд можна через приватизацію частини державних підприємств за валюту та за рахунок внутрішньої валютної позички. За оцінками спеціалістів на руках у населення «лежать без діла» від п'яти до десяти мільярдів доларів. Якщо така позичка буде короткостроковою (від одного до шести місяців) і держава гарантуватиме її повернення з хорошими відсотками — люди позичать їй гроші.

Щоб відсікти від приватизації гроші мафії, комісією розроблено варіант, за яким на приватизаційний депозитний рахунок кожного громадянина України буде перераховано по 300 тисяч приватизаційних карбованців. Одночасно вартість державного майна також автоматично зросте в 10 разів. За цієї умови гроші мафії становитимуть лише трохи більше одного відсотка цієї вартості й істотного впливу на процес роздержавлення не справлятимуть.

Важкою проблемою для України є сьогодні біда з енергоносіями. Ми купуємо в Росії нафту й газ за світовими цінами, продаючи тим часом свою продукцію за демпінговими. Отже, поки не знайдемо інших варіантів забезпечення енергоресурсами, ситуація не покращає. На думку комісії нам потрібно перш за все зайнятися будівництвом нових терміналів, попередньо задіявши всі існуючі, і зменшити витрати на закупівлю нафтопродуктів. Треба купувати сиру нафту і переробляти її на наших підприємствах: це значно дешевше.

Боляче б'є по економіці країни й дефіцит держбюджету. Передусім він спровокований дефіцитом зовнішньої торгівлі. Ми зовсім не вміємо торгувати і не знаємо як це робиться. «Зациклившись» на Росії як на традиційному партнерові, ми забули, що навколо є інші держави, які, до речі, частенько купують у Росії продукцію, вироблену нашими підприємствами. За даними міжнародних фінансових організацій, Росія в цьому році продала зброї на суму понад два мільярди доларів. А що Україна традиційно була основною базою союзного військово-промислового комплексу і наші заводи продукували значну частину озброєнь, то немає сумніву, що серед проданої Росією зброї, української чимало. Можливо вже час самим пошукати клієнтів на свою продукцію?

І Європа, «тигри Сходу», решта світу, сподіваємося, не будуть проти торгівлі без посередників і залюбки залишать собі комісійні, що сьогодні отримує Росія.

Однак, незважаючи на все це, про нашу східну сусідку ми також не маємо забувати. Ми з нею завжди торгували і торгуватимемо.

Щодо підписаної недавно главами урядів Росії, України та Білорусі заяви, Володимир Пилипчук, висловлюючи думку комісії, був небагатослівним: в принципі нічого поганого в створенні економічного союзу немає, але в його проектних документах є кілька моментів, що можуть перетворити це об'єднання в нову імперію і поховати будь-які сподівання на економічну й політичну незалежність.

«Пройшовся» голова парламентської комісії і по урядові: ані прем'єр, ані міністри, на його думку, не здатні сьогодні керувати нашою економікою. Чим більше часу цей уряд працює, тим менше сподівань і надії на його успіх у проведенні реформи.

Щодо Національного банку України та його політики, Володимир Пилипчук відверто зізнався, що не знає жодної країни, де ринковий курс національної валюти до долара був вищим від офіційного банківського. Очевидно, кваліфікація керівництва НБУ така низька, що воно не може усвідомити навіть істин, відомих кожному школяреві. Отже, ситуація на краще в нашій головній фінансовій установі зміниться лише тоді, коли змінимо її керівництво.

За всіма позиціями оцінки та прогнози економічної комісії невтішні, хоча кращих годі було й сподіватися. Наш уряд схожий на табунника, котрий голими руками намагається зупинити бунтівний табун (ринкову економіку), ставши перед ним. Поки не пізно, за висновками комісії, слід піти за китайським варіантом: осідлати найкращого коня, наздогнати табун, очолити його і повести за собою в світ, котрий називається ринком.

Андрій БОЄЧКО.

СОЮЗ ДОБРИЙ БЕЗ КАМУФЛЯЖУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Тож читаємо проект без упередження, намагаючись віднайти в ньому позитивний зміст.

Преамбула, в цілому, нічого загрозливого не містить. Є в ній, у дужках, навіть побажання Україні відносно «якнайшвидшого вирішення проблем, пов'язаних з правонаступництвом щодо власності колишнього СРСР». Побажання природне, проте, ніким не підтримане. А є й пункт 5-й з таким текстом: «...усвідомлюючи об'єктивну необхідність формування і розвитку спільного економічного простору, який грунтується на вільному переміщенні товарів, послуг, робочої сили і капіталів, а також зміцнення прямих зв'язків господарюючих суб'єктів Договірних Сторін...».

Тут постають питання: чому США встановлюють квоти на ввезення японських автомобілів? Для чого в Європі визначають обсяги ввезень грецьких та іспанських цитрусових? З якою метою Австралія обмежує еміграцію з країн СНД лише програмістами та вихователями дошкільнят? Чи однакова потреба у вільному переміщенні робочої сили, наприклад, Узбекистану з його високим приростом населення, і Білорусі або України з мінусовим приростом і потребою розмістити на батьківщині співвітчизників, розпорошених поза її межами? Чи є у нас необхідність в іноземному капіталі в будь-якій галузі виробництва та послуг, чи лише в певних галузях?

Отже, постає кардинальне питання щодо об'єктивної необхідності формування і розвитку спільного економічного простору за такими заданими параметрами. Додаткове питання виникає й щодо того, чому зміцнення прямих зв'язків між підприємствами вписане саме в цьому абзаці, в кінці його, і подається начебто як наслідок дотримання умов такого економічного простору? Хіба не існують і не процвітають прямі зв'язки між підприємствами країн, не пов'язаних жодними договорами про союзи, співдружності, співтовариства? Чи немає в цьому підміни понять і камуфляжу?

Як відповідь дозволю собі сформулювати альтернативний варіант вказаного 5-го пункту: «Усвідомлюючи об'єктивну необхідність подолати економічну автаркію колишнього СРСР, звільнити економічний простір на цій території, а також погодити поступове трансформування економічних зв'язків з метою інтеграції у світову економіку та утвердження економічної незалежності кожного з членів Союзу...».

Тоді й третій абзац статті 2 довелося б змінити і замість поетапного створення спільного економічного простору на базі ринкових відносин стояло б входження до світового економічного простору на базі тих самих ринкових відносин.

І в статті 3 у першому абзаці слово «вільне» слід було б замінити на «погодження з національними законодавствами переміщення товарів, послуг, капіталів і робочої сили».

І в статті 4 у першому абзаці довелося б до слів «Економічний союз створюватиметься» додати слова «взаємним сприянням поетапному поглибленню інтеграції до світової економіки».

Статтю 14 слід було б доповнити такими словами: «взаємно підтримують і сприяють становленню самостійних фінансово-валютних систем Договірних Сторін».

Аналогічним чином довелося б переробити і конкретизувати решту статей договору.

Отакий договір про союз, як на мене, можна було б підписувати. Можливо, його підписали б і всі інші Високі Договірні Сторони. Якби якась із Сторін, наприклад, Росія, і не підписала б його відразу, то з часом, напевне, приєдналася б. Адже такий договір сприяв би утвердженню економічної незалежності кожної з Договірних Сторін та їхньої інтеграції у світову економіку, а не консервації замкненої економічної системи колишнього СРСР з наступною втратою також і політичної незалежності Високими Договірними Сторонами.

Анатолій **НАЙДА**, громадянин України.
Київ.

Мій співрозмовник — директор спільної угорсько-австрійсько-німецько-британської консалтингоінвестиційної фірми «Дуна Консулт» та один з її власників Петер Райгані — надзвичайно цікава людина і співрозмовник. І не лише тому, що протягом двох років був одним з керівників Угорського фонду державного майна, що само по собі може бути темою окремої розмови.

Пан Райгані створив підприємство, об'єднавши капітал кількох західних банків, фірм, серед яких є й адвокатські, а також угорських фізичних осіб. Для нього не має значення, в якій країні Західної Європи перебуває партнер, адже «Дуна Консулт» уже міцно там укріпилася. До речі, свою нішу ця фірма має й на американському ринку.

І ось Петер Райгані у Києві. Що привело його в Україну? Який інтерес? З цього запитання ми й почали бесіду з директором «Дуна Консулт».

РИЗИКУЙТЕ! ДУЖЕ МОЖЛИВО, ЩО ВИ ПЕРЕМОЖЕТЕ...

— Україна — наш найближчий сусід. Крім того, що ми завжди були в традиційно добрих стосунках, можливість взаємовигідних зв'язків відіграє далеко не останню, а можливо, й головну роль. Природно, що до України у нас зовсім інший інтерес, ніж, скажімо, до Індії. Отже «танцювати» будемо саме виходячи з цього інтересу. Тим паче, що наші країни мали схожі економічну і політичну системи, отже і проблеми у нас спільні.

— А якщо виділити найголовнішу?

— Власність. Вона була державною, а тепер значну частку її належить перевести в інші форми. Але в жодному разі не можна залишати напризволяще і державні підприємства: вони мають працювати ефективно.

І тут належить розв'язати безліч складних завдань. Наприклад, у яких пропорціях залучити капітали — іноземний і внутрішньої буржуазії, яка вже зароджується? Або яким має бути механізм переходу державної власності до рук приватного капіталу? У чиїх руках мають бути ресторани, пекарні, усілякі підприємства і як вони будуть працювати, коли стануть приватними?

Звичайно, найважливішим залишається питання приватизації. Це ж ціла наука, що розвивається в кожній країні по-різному. Хоча існують і спільні проблеми. Угорщина якщо не весь цей шлях, то значну його частку вже пройшла.

— Як сприйняло населення Угорщини приватизацію?

— Тут не без проблем. Гадаю, що приблизно половина населення її не сприймає. Але не це головне. Біда в тім, що багато хто з тих, хто прийняв приватизацію, живуть ілюзіями. Деякі люди сподіваються, що ось прийде іноземець, викупить підприємство і усі будуть отримувати зарплату в десять разів більшу, ніж раніше.

Або — якщо всі стануть власниками, то за помахом чарівної палички усі стануть інакше до цієї власності ставитися. А виявилося, що це не так. Виявилося, що для цього потрібно багато праці, і — розумної праці.

Я вже переконався, що і Україна наражається на такі самі проблеми.

— Якими ви бачите процеси приватизації в Україні?

— Я не хотів би робити будь-яких оцінок, але, на мій погляд, приватизація в Україні по-справжньому ще й не починалася. Складається враження, що українському урядові поки не до приватизації. Ситуація ускладнюється ще й тим, що Україна тепер повинна купувати енергоносії за світовими цінами. А вона до такого повороту подій не готова. А це ускладнює й так складне фінансове становище держави. А приватизація без стабілізації фінансів розпочинати немає рації. Можливо тому держава займається малою приватизацією, що погоди, по суті, не робить. Щоправда, це теж непогано, адже з'являються люди, які ризикують вже власними грошима. Тому уряд, окрім жорсткого контролю за цими підприємцями, має їм дуже допомагати. Якщо їм не допомогти зараз, то з їхнім крахом не буде успіху взагалі.

І, звичайно, слід створювати умови для великої приватизації — сталі закони з оподаткування, юридичні можливості, щоб було гранично ясно, хто кого контролює і для чого, хто за що відповідає і т.ін. І — банківська мережа — це рушійна сила економіки. Якщо її не створити вчасно — все загине. Звичайно, це складно, але без цього не обійтися.

— А от ваша фірма — якою може бути її участь в розвитку економіки України?

— Ми потурбувалися б про налагодження зв'язків українських підприємців із західними фірмами і банками. Тобто можемо взяти на себе представництво українських підприємств на Заході. Справа в тім, що у «Дуна Консулт» зовсім інші стосунки з західними інвесторами, ніж у українських підприємств, більшість з яких там невідомі. За нами стоять такі інвестори, які зацікавлені вкладати гроші в українську економіку, але побоюються це робити без гаранта. А ми зацікавлені, щоб вони прийшли в Україну і можемо слугувати таким гарантом.

Якщо українські підприємці, скажімо, зможуть запропонувати цікавий проект, то ми готові знайти для них західних інвесторів. З цією метою, можливо, слід створити спеціальний банк. У його створенні могли б взяти участь і Національний банк України, і кілька західних банків. Він, до речі, займався б фінансовими операціями інвесторів, які прийшли б в Україну. Перспективи добрі. Треба лише запастися терпінням.

— І як практично це буде виглядати?

— У нас налагоджені міцні зв'язки з західними партнерами і з Фондом державного майна Угорщини, яких ми можемо залучити до співробітництва. Ми маємо добрий досвід роботи з Всесвітнім банком, Європейським співтовариством, іншими авторитетними європейськими організаціями.

Якщо, скажімо, українське підприємство хоче знайти західного інвестора, то ми всі турботи щодо цього беремо на себе. І навпаки — якщо західний інвестор хоче вийти на український ринок, то ми допоможемо йому знайти партнера в Україні. Усі документи, юридичні та інші питання розв'язуємо ми.

— Але за все потрібно платити. З одного боку — в українських підприємців фінанси співають романси, а з іншого — не благодійницька фірма...

— Почну, мабуть, з благодійності. Знаєте, там, де з іншого партнера ми обов'язково взяли б плату, в Україні ми її брати не будемо: сусідові потрібно допомагати у важку хвилину. Та правда ваша — фірма теж мусить існувати. Крім того — така діяльність і є наш бізнес.

Але не слід боятися, що за послуги українському партнеру важко буде розраховуватися. Варіантів і можливостей існує чимало.

Наприклад, західний інвестор купує підприємство, яке коштує енну суму. Той, хто робить замовлення, сплачує від одного до п'яти відсотків вартості підприємства. Або ж замовлення на здійснення приватизації підприємства. Тут таки відбувається зміна форми власності. Ми над цим працюємо, а замовник може розраховуватися з нами певною кількістю акцій.

Можемо створювати спільні підприємства, вносити власні кошти, потім отримувати прибуток — він покриватиме наші витрати. Це не таємниця, усі ці варіанти відкриті...

— Що б ви побажали підприємцю-початківцю?

— Не боятися ризикувати, не чекати дива, коли смажена перепілка впаде на тарілку. Капітулювати не можна. Так, це складно. Але виграє той, хто буде більш жорсткий, навальний... Але не втримаюсь від поради: починаючи справу, треба дуже добре порахувати — скільки ви маєте грошей, скільки витратите на сировину, а скільки сплатите мафії, скільки з вас візьмуть податків. І якщо на все не вистачить вашого капіталу та ще трішечки залишиться, тоді — починайте. Дуже можливо, що ви переможете...

Бесіду вела Валентина ПИСАНСЬКА.

Актуально

Під знаком вільної торгівлі

Завершено одноденний візит прем'єр-міністра Литовської Республіки А.Шлежявічуса в Україну. У ході робочих зустрічей було підписано ряд угод, зокрема про співробітництво в галузі науки та освіти. І, що дуже важливо для обох держав, досягнено домовленості про вільну торгівлю. Про це, зокрема, йшлося на прес-конференції прем'єр-міністрів Литви й України, яка відбулася в приміщенні Кабінету Міністрів.

Як повідомив глава литовського уряду, сьогоднішній торговельний оборот українських товарів на литовському ринку складає 4-5 відсотків. Проте, на думку прем'єра, це не відповідає потенціалу двох держав. Тому, продовжив він, домовленість про вільну торгівлю є дуже важливою для розширення подальших економічних контактів між Україною та Литвою.

У свою чергу прем'єр-міністр України Л.Кучма наголосив, що досягнута між сторонами домовленість передбачає практично безмитне ввезення товарів. Він також додав, що те, як розв'яжуть питання вільної торгівлі Україна й Литва, може бути прикладом для керівництва Росії.

Увагу журналістів привернуло й ставлення прем'єрів двох держав до грошової реформи в Росії. Відповідаючи на це запитання, Леонід Кучма заявив, що подібний крок Центробанку Росії можна було передбачити. Тому, продовжив український прем'єр, такі дії Росії підтверджують, що гривню треба вводити якнайшвидше. Щодо терміну проведення відповідної реформи в нашій державі Л.Кучма сказав: для цього слід розв'язати всі проблеми, пов'язані зі створенням стабілізаційного фонду.

Володимир ТЕТЕРУК.

«ДИВАЦТВА» ХОРУНЖОГО

Риба є не тільки там, де глибше, а й там, де фахівці розумніші

Людині, котра спростовує канони, не позаздриш. Випробування вогнем і водою у винахідників часто-густо розтягується на довгі роки, а ось дожити до мідних труб випадає далеко не кожному. Директорові Сумського рибокомбінату Олександру Хорунжому фортуна, можна сказати, милостиво усміхнулася. Створену ним технологію, до речі, третю за всю історію, визнано за винахід і рекомендовано до широкого промислового впровадження.

Як годиться, спершу відомча наука навіть слухати не хотіла про «дивацтва» сумського рибовода. Бо й справді, стверджував він те, що з огляду на давно відомі істини сприймалося як наївне мудрування невігласа. У книжках рекомендовано після звільнення зимувальних ставків аж до наступного сезону залишити їх без води. У Хорунжого навпаки — і влітку «працюють» з повним навантаженням. В усіх популярних довідниках чорним по білому писано, що «мальок-цьоголіток» вагою менш як 10 грамів неминуче приречений загинути під час зимівлі, а Хорунжий це спростовує. Більше того, штучно стримує розвиток риб'ячої малечі — до 4-5 грамів, а щоб пригнітити її ріст, так щільно заповнює ставки цим дріб'язком, що для образного порівняння найкраще підходить вислів про оселедці в бочці. Картина — не для слабкодухих. Принаймні, один кандидат наук, углядівши той содом і гоморру, з гнівом вигукнув: «Щи ви творите? В Англії вас би судили за знущання з тварин!»

Столичне начальство, щоправда, поблажливо спостерігало за експериментами Хорунжого, а якщо й докучало чим, то лише авторитетними порадами працювати з чистопородним коропом, а не з коропо-сазанним гібридом. Але й тут Олександр Олексійович твердо стояв на своєму: гібрид має кращі перспективи. Мабуть, звання заслуженого рибовода України якось вплинуло на те, що він щасливо уникнув грубого втручання «згори» у справу, якій присвятив життя. Та найвагомішим аргументом у дебатах були реальні результати. Парадокс: за трирічного циклу вирощування товарної риби способом, запропонованим Хорунжим, витрати кормів на одиницю продукції менші, аніж за традиційного дворічного обороту, а середня вага однієї рибини вдвічі більша. Тож відтоді, як опанували нову технологію, Сумський рибокомбінат (а угіддя його розташовані у найгіршій кліматичній зоні республіки) за продуктивністю ставкового гектара не має собі рівних. Навіть торік, коли гостро бракувало комбікормів, сумські рибалки примудрилися одержати по 22,2 центнера «живого срібла» з кожного гектара водного плеса. Жодне з 27 господарств України не змогло вийти на нормативний рівень продуктивності ставків, а тут перекрили його у півтора раза. Нині навряд чи знайдеться скептик, який взявся б спростувати очевидні вигоди сумської технології. За нинішніх умов особливо привабливе те, що для її впровадження не потрібні будь-які додаткові капіталовкладення. Єдина вимога — чітко виконувати перевірені практикою рекомендації. Думали, новація сумчан швидко стане надбанням усіх. На жаль, не стала. Лише в кількох рибокомбінатах республіки зацікавилися цим досвідом, а більшість підприємств, галузей чогось вичікують. Можливо, коли відкриється школа з вивчення новинки, а таке рішення Укррибгосп нещодавно прийняв, діло піде жвавіше.

А що ж Хорунжий? Незважаючи на пенсійний вік, за енергією і вмінням організувати справу Олександр Олексійович, вочевидь, дасть фори багатьом молодим колегам. Планів, ідей — як ще вище піднести ефективність виробництва — на півінституту стане.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Продиктовано в номер

Голодовка на площі Жовтневої революції

На площі Жовтневої революції в центрі Одеси напроти пам'ятника Леніну з'явились намети восьми голодуючих. Вони заявляють, що вдалися до такого заходу на знак протесту проти тієї соціально-економічної політики, яка проводиться в Україні.

На прес-конференції так званого надзвичайного комітету, створеного громадською організацією «Співдружність прихильників соціального відродження», назвали вимоги, перелічені нині у наметовому містечку на стенді. Серед них: доповнити бюлетень референдуму 26 вересня питанням «Про недовіру політичному і економічному курсові Президента», «відновити економічні й політичні зв'язки з братніми народами незаконно і всупереч волі народів зруйнованого СРСР», «призупинити приватизацію загальнодержавної власності до визначення соціально-політичного курсу України шляхом всенародного референдуму», «ввести нормований розподіл продуктів харчування й товарів першої необхідності за цінами, що відповідають мінімальній заробітній платі», «відмінити платню за медичні послуги й освіту», «переглянути рішення про спорудження під Одесою нафтового терміналу»... Один з учасників та організаторів голодовки доцент кафедри політології Інституту народного господарства Вахтанг Пурхванідзе назвав цю акцію політичною і заявив, що боротиметься проти беззаконня, яке, за його словами, панує навколо, скільки стане сили.

Характерний штрих: у наметовому містечку жваво пропонують перехожим купувати прокомуністичні газети. Та покупців чомусь бракує.

Не скоро заговорить радіо

В ніч з третього на четверте серпня пограбовано редакцію програми «Остров Крым», яка мала виходити в ефір російською, українською та кримськотатарською мовами. Про це свого часу було домовлено з українською та кримськотатарською редакціями Кримського радіо.

Грабіжники винесли повний комплект апаратури для прямого ефіру вартістю щонайменше 5 — 6 мільйонів карбованців за державними цінами. Також пропали особисті записи Леоніда Пілунського, зроблені ним на засіданнях Верховної Ради Криму / у тому числі й закритих/ часів серпневого путчу 1991 року. Причому злодії не взяли імпортних касет у заводській упаковці, що лежали поруч.

Радіожурналісти не виключають, що пограбування вчинено з політичних мотивів. Сподіваються, що все проясниться на слідстві. Втім, особливої надії немає — подібне пограбування «Острова Крым», правда, у меншому обсязі, вчинено ще півтора року тому, але результатів розслідування чекають і досі.

Підземні конкуренти

Серія конвеєрів більшої потужності і довговічності, здатних замінити техніку польського та німецького виробництва, яка зараз перебуває на оснащенні вугільних шахт України, розробляється на Харківському заводі «Світло шахтаря».

Торік харків'яни поставили шахтарям п'ять нових конвеєрів СП-291, які добре зарекомендували себе на потужних виробках. Нині вугледобувна промисловість України одержить ще понад 30 таких комплексних агрегатів, за однієї умови: надходження оплати від споживачів.

«Темп» втер носа Японії

Знай наших!

Сьогодні підприємства, що випускають телерадіоапаратуру, використовують для обробки односторонніх печатних плат в основному імпортну апаратуру. На окремих підприємствах є, правда, і лінії вітчизняного виробництва. Однак вони малопродуктивні.

І ось за справу взялися працівники КБ, інженери Хмельницького заводу «Темп» під керівництвом кандидата наук, депутата міськради Олександра Яновицького. За короткий час темпівці виготовили на замовлення львівського «Електрона» дослідний зразок технологічної лінії. За продуктивністю хмельницька лінія не поступається японській фірмі «Тошібо», обладнання якої нині використовують на «Електроні». За «Тошібо» львів'яни заплатили близько чотирьох мільйонів доларів. Темпівська лінія обійшлася замовнику всього в 11,5 млн. крб. Таким чином Україна заощадила близько 3,5 млн.купонів. Надалі львів'яни планують замовити ще 8 таких ліній. А отже економія буде ще більшою.

Михайло ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Щось новеньке

Мантії для суддів

Закон України «Про статус суддів» передбачив введення для суддів службового обмундирування та мантій. Розроблені робочою групою Мінюсту опис і зразки такого одягу — літнього та зимового — днями були схвалені Колегією Міністерства юстиції України і направлені на розгляд Кабінету міністрів.

Світлана НАГУРНА.

Милосердя

Допоможіть врятувати дитину!

В сім'ї киян Машковських трапилося нещастя: тяжко захворів чотирирічний Павлик. Вітчизняні світила медицини спромоглися лише поставити приблизний діагноз: судомний синдром мозку. Американські лікарі пообіцяли оглянути дитину і поставити остаточний діагноз. На поїздку потрібна велика сума у валюті, яку родичі хлопчика зібрати не в змозі.

Панове підприємці, маленький Павлик чекає на вашу допомогу! Не загасіть останню свічечку надії!

Валютний рахунок № 070169 Машковській Ларисі Валентинівні на користь сина Машковського Павла в Київському дорожньому банку.

Банк АК «Україна» кореспондентський рахунок № 073938 МФО 300034.

Отакої!

Стережися охоронника

Невідомі зловмисники днями викрали 18 тонн листової сталі з промбази Кіровоградського домобудівного комбінату. І здавалося, ніяких слідів. Та через кілька днів крадії стали відомими. За словами тимчасово виконуючого обов'язки начальника Кіровського райвідділу охорони Ігоря Айкашева, його співробітники під час патрулювання об 11-й вечора в районі вулиці ім. 40-річчя Перемоги запримітили МАЗ - 500 з якутськими номерами, з якого п'ятеро чоловіків розвантажували листове залізо. На прохання пред'явити належні документи відповіли неввічливо.

Як стало відомо, крадіжку сталі, вартістю 5 мільйонів 700 тисяч карбованців, здійснив 24-річний Х.—охоронник цього ж комбінату. Навіть собака, з якою він «охороняв» майно підприємства, не звернула уваги на кримінальні дії свого господаря. А він спокійно відкрив ворота, завантажив МАЗа і без перешкод виїхав за територію. Хтозна, чи попливла б українська сталь аж в республіку Якут-Саха, чи, можливо, їх «штовхнули» б невдахи-комерсанти у ближчому зарубіжжі, але міліція виявилась на висоті.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Фотофакт

Чимало харків'ян стали постійними відвідувачами створеного Центру національної культури і мистецтва «Джерела». Під його дахом творча інтелігенція Харкова отримала можливість постійного спілкування, проведення виставок і мистецьких диспутів.

На знімку: художня галерея Центру.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО.

Зверніть увагу

Оздоровчі табори порожні

8 тисяч 615 дітей здатні прийняти на оздоровлення позаміські шкільні табори на Полтавщині. І колись приймали. Сьогодні в них перебуває 6 тисяч хлопчиків та дівчаток. З яких, до речі, 1176 із Чорнобильської зони. Навіть в елітарній «Волошці» під Полтавою, де в попередні роки загартовувалися понад 700 дітей, тепер тільки 600. Отже, серпневої зміни не буде — мало бажаючих.

Спроба реалізувати путівки за межами області нічого не дала. Причина — у підприємств і організацій (всі бази відпочинку відомчі) бракує коштів на утримання. Справжня ціна путівки 130—200 тисяч карбованців, дітям членів профспілок їх реалізують за 10 відсотків вартості.

Підсумок: торік на Полтавщині не діяв один оздоровчий табір, цього літа — вже чотири.

Павло КАРНАУХ.

Полтавська область.

«Габріела» чекає у «Братиславі»

А ви хочете перевірити своє щастя? Спробуйте на рулетці. Вона не дурить. Це ж — не «Спринт», не привокзальний наперсточник, не облігація державної позики. Це — дзеркало вашої долі. Виграєте? Програєте? Фортуна усміхнеться чи зробить гримасу? Робіть висновки.

Протягом року в столиці поменшало продуктів, але збільшилося притулків, де, граючи в рулетку чи «Блек Джек», за одну ніч можна «заробити» кілька мільйонів або проциндрити їх. Ознака часу!

Щоправда, досі залишався, сказати б, «необрулеченим» лівий берег Києва, та днями і тут відчинилося казино «Габріела». Це вже, здається, сьоме (щасливе число!).

Не кажіть, що всі казино однакові й різняться лише назвами. Симпатичні дівчата-круп'є з милими посмішками й прудкими пальчиками роблять «Габріелу» неповторною.

А ще казино відрізняється від більшості своїх правобережних конкурентів тим, що розташоване в готелі.

Самі розумієте, — як зручно це для клієнтів: не потрібно з величезним виграшем виходити на вулицю, в руки грабіжників, ловити в ранковому тумані таксі — затишний номер, м'яка постіль і сейф із секретом поряд. Тож відвідувачі спокійні.

А чи не завдаватиме турбот нічна «установа» керівництву готелю?

Навпаки, вважає директор «Братислави» Х.Роглєв, — це не лише підтримає готель фінансово, а й додасть йому популярності. Особливо серед іноземних туристів і бізнесменів, яких уночі частенько мучають безсоння і не витрачені вдень зелененькі. Казино саме для них.

Як утім і прекрасний фольклорний ансамбль з багатющим репертуаром українських народних пісень, і смачна кухня в ресторані, одне слово, все — для зручності й приємного перебування мешканців готелю.

Отже, зупиняйтесь у «Братиславі» — віднині на вас тут очікує «Габріела».

Дмитро КОМАРЕНКО.

Київ.

Рекет в міліцейському кашкеті

Кримінальна хроніка

Дільничний інспектор Мукачівського райвідділу внутрішніх справ Петро Куз півроку придивлявся до діяльності мешканця с.Рівне Тібора Тара. І прийшов до філософського висновку: з того можна мати непоганий зиск. Взявши у напарники колегу Юрія Бряника, бравий охоронець вирішив особисто навідатись до «клієнта». Відрекомендувавшись працівниками Міністерства внутрішніх справ України, Куз почав цілеспрямований «тиск» на Тара:

— У нас є достовірні відомості, що ти переправляєш в Угорщину кольорові метали, — і почав сипати подробицями, погрожуючи навіть відеоплівками.

Тар злякався. Тоді й поступила пропозиція: «Дасш сто тисяч форинтів і всі докази буде знищено». (На «чорному» ринку — це декілька мільйонів карбованців. — М.Г.).

Не говорячи ні слова, «клієнт» поплівся до шафи і вручив дільничному названу суму. Окрилений легким успіхом, Куз наказав, кивнувши на Бряника:

— А йому дай ще 10.

Вимога була негайно виконана. Після вдалого фіналу головний виконавець «спектаклю» одразу подобрішав, і незабаром вони перейшли з господарем на «ти», домовились не поривати зв'язків і в майбутньому.

Через два дні, оговтавшись, Тар з допомогою впливового знайомого «здав» вимагальників справжнім правоохоронцям.

Відбувся суд. Петра Куза позбавлено волі на 4 роки з конфіскацією особистого майна та утриманням у виправно-трудовій колонії посиленого режиму. В доход держави вилучено й 110 тисяч форинтів.

Тібор Тар за ними не плаче. Добре, що так відбувся. Адже в ході слідства правоохоронці не дізнались, звідки в нього солідні суми закордонних форинтів і чому він з ними так легко розпрощався. Чомусь не зацікавлювало слідчих і те, за що на широку ногу живе ніде не працюючий Тар. Не зуміли з'ясувати цього і в ході судового процесу. Шкода. Бо за Рівним давно линє слава «перевалочної» бази кольорових металів, що відтак відпливають за кордон.

Легким переляком відбувся також Юрій Бряник. Йому «дали» три роки. Умовно.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Хто є хто

Принц Альберт — новий король бельгійців

Принц Альберт стане наступником бельгійського короля Бодуена. 62-річний монарх помер від серцевого приступу. У Бодуена не було дітей, і за конституцією країни на бельгійському троні його має змінити молодший брат принц Альберт.

У некрологах західноєвропейської преси зазначається, що бельгійський монарх зміг провести в своїй країні глибоку політичну реформу й запобігти національному конфлікту.Протистояння валлонів і фламандців завершилось створенням у Бельгії федерації. «Ці зміни відбулися без конфліктів завдяки зусиллям короля Бодуена. За сорок років правління він здобув багато знань і вмінь, які зміг поставити на службу збереження миру і злагоди в своїй країні», — підкреслює, зокрема, газета «Котідьєн де Парі».

Політологи Бельгії і надалі покладають надію на ідею монархії. Передусім вони вважають — король Бодуен був символом єдності нації,а його молодший брат стане послідовником у справі об'єднання країни. Прогнози ж песимістів про «розлучення» голландськомовної Фландрії та франкомовної Валлонії бачаться не такими реальними. Хоча ці ж спостерігачі зазначають, що принцу Альберту доведеться проявити велике вміння вести переговори й виявити дипломатичні здібності.

Сам же майбутній шостий король бельгійців — Альберт-Фелікс-Умбер-Теодор-Крістіан-Євген-Марія, принц Льєжський,вважає, що якраз настав його час.І він зможе реалізувати навички дипломата та досвід у галузі економічних зв'язків. Адже останнім часом він став ніби міжнародним торговим агентом Бельгії, відвідуючи у складі делегацій країни всі міжнародні виставки, ярмарки. При цьому зачаровуючи всіх вишуканими манерами і знанням великої кількості мов, що сприяло контактам і взаємопорозумінню між делегаціями.

Народився принц Альберт 6 червня 1934 року. Він здобув військову освіту, закінчив військово-морське училище, має звання командора ВМС. Під час служби на флоті зміг встановити у армії добрі стосунки між військовиками. Певний час був сенатором по праву. Як почесний голова Бельгійського бюро з зовнішньої торгівлі не раз брав участь у зарубіжних торгово-економічних місіях. Він також є головою Бельгійського комітету Червоного Хреста і почесним головою Національного олімпійського комітету.

Проблеми

«Сокирна» робота

стає ознакою холодної зими

Значно збідніли зелені масиви столиці Киргизстану. Останньої зими, за даними міськкому з охорони природи, тут було вирубано зелених насаджень на суму більш як 400 тисяч карбованців у цінах минулого року. Причина такого вандалізму досить прозаїчна — в умовах дороднечі вугілля й газу деревами й чагарником опалюють приміщення.

Бішкекський міський комітет з охорони природи звинуватив районні комбінати зеленбуду в потуранні «дереворубам» і подав відповідний позов до арбітражу. Однак позов не було задоволено, оскільки в статутах комбінатів не записано зобов'язання охороняти зелені насадження. Таке рішення арбітражу, природно, не розв'язало проблеми. Навпаки, між міськкомом природи та райкомбінатами почалася тривала паперова війна, кінця якій так і не видно. У той же час вугілля й газ продовжують дорожчати. І наступна зима, за прогнозами спеціалістів, буде суворіша за попередню. Тому невідомо, чи доживе зелене вбрання столиці до майбутньої весни.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Подробиці

ВАЛЮТНА ГРОЗА НАД ЄС

Однак руйнівна злива поки що не пролилася

Мрія про єдину валюту для Європи луснула: у Брюсселі міністрами фінансів країн Європейського Співтовариства прийнято рішення про запровадження нових обмінних курсів валют у рамках Європейської валютної системи (ЄВС) та 30-відсотковий діапазон їх коливань. Це означає, що жодна з грошових одиниць континенту не відповідає критеріям, необхідним для вступу до валютно-економічного союзу згідно з Маастрихтськими угодами.

Брюссельське рішення, однак, виправдане економічно. ЄВС вже давно перебувала на межі краху. Після того, як восени минулого року з неї вийшли англійський фунт стерлінгів та італійська ліра, її постійно лихоманить. Дивом вдається втриматися у рамках дозволеного діапазону коливань іспанській песеті, португальському ескудо і французькому франку. Якби в ЄС залишився старий 15-відсотковий діапазон коливань, то всі валюти, окрім німецької марки, яка останнім часом дещо стабілізувалася щодо американського долара, зазнали б чергової девальвації. І всі вони автоматично «прив'язалися» до франка. Новий діапазон дозволяє «прив'язку» до німецької марки, що зовсім невигідно для Німеччини.

Політикам країн «Спільного ринку» тепер залишається обмінюватися критичними виступами у зв'язку з фінансовою кризою в ЄС. Прем'єр-міністр Франції Е. Балладюр, підбиваючи підсумки брюссельської наради, спробував було заспокоїти громадську думку. Він сказав: «У бельгійській столиці ми прагнули зберегти ЄВС в ім'я подальшого руху шляхом європейської інтеграції». Главу французького кабінету можна зрозуміти — його уряд ужив усіх заходів, щоб підтримати курс франка щодо німецької марки. Але не можна не брати до уваги багато песимістичніші коментарі засобів масової інформації Франції та Німеччини.

Валютна гроза виявилася тяжким випробуванням для франко-німецьких відносин, пише у передовиці паризька газета «Монд». Німецький федеральний банк не підтримав як слід французького франка, який зазнавав останнім часом шалених атак на біржах. Німеччина зловжила своїм панівним становищем в економіці континенту. Спекулянти перемогли, ЄВС зазнала сильного удару, ЄС значно ослабло, йдеться в іншій статті тієї ж газети.

Німецька «Зюддойче цайтунг» продовжує лінію французьких колег. Щоправда, з дещо іншими настроями. Німецька валюта вийшла із шторму зміцнілою, хоча донедавна її курс падав, повідомляє газета. Водночас нові обмінні курси, прийняті в Брюсселі, свідчать, що ЄВС розпадається на блоки із сильних та несталих валют: у першому — німецька марка та голландський гульден, у другому — португальський ескудо, іспанська песета і... французький франк.

Політичну інтригу валютної грози влучно висловило німецьке видання «Брауншвейгер цайтунг». Брюссельське рішення, стверджує газета, — ще один крок по шляху, що веде ЄС від Маастрихтських угод і єдиного європейського ринку до Європи з кордонами.

Цікавий той факт, що ратифікація британським парламентом згаданих Маастрихтських угод збіглася в часі з кризою ЄВС. Рішення британських парламентаріїв коштувало прем'єр-міністрові Д. Мейджору титанічних зусиль, що підірвали і його авторитет, і єдність консерваторів. Отож фінансова криза — ще один удар і по його урядові.

Андрій ВОЛЯ,
Сергій ДАНИЛЕНКО.

А як у них!

Президент — за війну. Із злочинністю

Підсумки роботи органів прокуратури республіки та завдання прокурорського нагляду обговорювалися на розширеному засіданні колегії Генеральної прокуратури Казахстану.

У своїй доповіді глава цього відомства відзначив, що боротьбу із злочинністю й порушниками законності зведено в ранг державної політики. Незважаючи на це, продовжив він, результати діяльності всіх правоохоронних служб не можна назвати втішними. Такої ж думки Президент Казахстану Н.Назарбаєв, який виступив перед учасниками засідання. Він, зокрема, сказав, що суспільство переживає явну кримінальну кризу, яка переросла в проблему першої державної ваги. Інакше кажучи, настав час оголошувати злочинцям війну. Глава держави також заявив про необхідність розробки жорсткішої системи покарань за злочинні дії в перехідний до ринкових умов період.

Критикуючи роботу прокуратури за послаблення нагляду, Н.Назарбаєв сказав, що тільки одного з трьох грабіжників і розкрадачів притягають до кримінальної відповідальності й розкривається лише половина злочинів, пов'язаних із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень і розбійними нападами.

Аби хоч частково паралізувати діяльність чиновників- хабарників, Президент запропонував ввести декларацію про доходи для всіх державних службовців, незалежно від обійманої посади й ретельніше перевіряти фінансову діяльність усіх підприємств, незалежно від форм власності.

Алма-Ата.

Тетяна КОСТІНА.

Із Заходу видніше

Керівники фінансових установ світу продовжують аналізувати можливі наслідки російської грошової реформи. Так, високопоставлений представник Міжнародного валютного фонду заявив, що ця акція призвела до зростання непорозуміння в державах колишнього СРСР, поставила під загрозу створення економічного союзу між ними та виділення західних кредитів, обіцяних Росії.

Голова Східного комітету німецької економіки Фон Амеронген охарактеризував реформу як удар по зусиллях Єльцина добитися зближення рівня економічного розвитку Росії з країнами Заходу. На його думку, було б корисно для Росії, якби уряд ФРН та Німецький федеральний банк посприяли російській банківській системі та направили до Москви спеціалістів-консультантів для допомоги у проведенні продуманої грошової реформи.

Експрес-інформація

Не накликати б біди

Можливість повітряних ударів по супротивних сторонах у Боснії обговорив командувач сил ООН у колишній Югославії генерал Код з високопоставленими представниками НАТО. Під час зустрічі у столиці Хорватії Загребі сторони розглянули також питання узгодження дій наземних військ Об'єднаних Націй та військової авіації сил НАТО. Як відомо, натовське керівництво погрожує завдати ударів з повітря по боснійських сербах, якщо ті не припинять наступу на Сараєве. Саме через це Президент Боснії Ізетбегович залишив миротворчий переговорний процес у Женеві. Лідери боснійських сербів і хорватів — Караджич і Бобан — теж вирішили тимчасово зупинити свою участь у переговорах.

Згордували співдружністю

Проти ратифікації мінської угоди про вступ Молдови до СНД проголосував парламент республіки. Для позитивного рішення не вистачило лише чотирьох голосів. Як відомо, проти вступу Молдови до співдружності виступали представники Народного фронту, Демократичної партії праці, з'їзду інтелігенції та інших опозиційних рухів. Поза всяким сумнів, такі результати голосування є успіхом опозиції і поразкою лінії Президента М.Снєгура.

Початок кубинської перебудови

Зміни в керівництві чотирьох міністерств і відомств відбулися в уряді Куби. За поданням Політбюро ЦК кубинської Компартії Держрада країни призначила нових міністрів сільського господарства, цукрової промисловості, зв'язку, а також голову Держкомітету фінансів. Троє із новообраних керівників належать до покоління сорокалітніх і мають репутацію професіоналів. Більшість спостерігачів пов'язує згадані кадрові зміни з намірами керівництва Куби провести помірковані реформи в кубинській економіці, яка переживає кризу.

Щоб жилося полоненим тепло й сито

Про початок обміну військовополоненими, захопленими в перебігу бойових дій в Абхазії, оголосила Грузія. Представник грузинського військового командування в Сухумі повідомив, що за цим процесом стежитимуть члени змішаної комісії для контролю за виконанням умов абхазького перемир'я.

Напередодні глава грузинського парламенту Е.Шеварднадзе видав указ про гуманне ставлення до полонених. Він підписав також розпорядження створити у західній частині Грузії табори для військовополонених, де їх до обміну забезпечували б одягом та харчами.

На дипломатичному та гірському фронтах

З проханням зробити все можливе, щоб запобігти подальшій ескалації насилля на таджицько-афганському кордоні звернувся до глав держав Таджикистану й Афганістану Генеральний секретар ООН Б.Галі. Зокрема, у листі на ім'я Президента ІРА Б.Раббані він висловлює велике занепокоєння у зв'язку з інформацією про те, що поблизу кордону на афганській території зосереджуються чисельні групи моджахедів. Представник ООН повідомив, що Б.Галі також обговорив ситуацію у цьому регіоні з послом Росії при Об'єднаних Націях Ю.Воронцовим.

Водночас, за даними Міністерства оборони Таджикистану, урядові сили республіки продовжують успішний наступ на формування збройної опозиції в Тавільдаринському районі Припамір'я. Підрозділи Міноборони повністю розбили чотири великі угруповання в Дашти-Шуєре, Хуре, на інших ділянках Тавільдаринського міжгір'я.

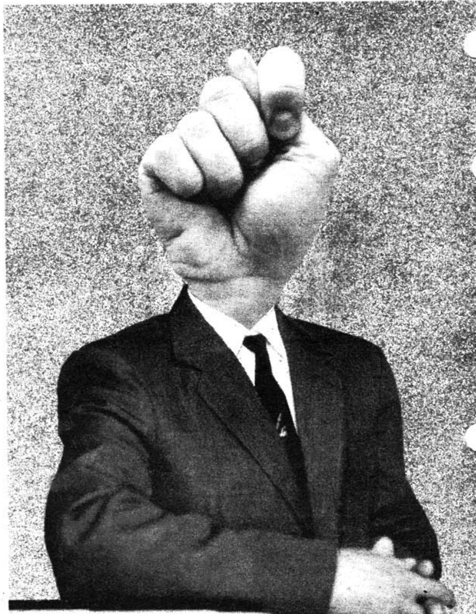
За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Право: повертаючись до надрукованого

«Шановний головний редакторе! У газеті «Голос України» за 27 січня 1993 року № 15 надруковано статтю народного депутата України М.Коробка «Вами займається КДБ... і ось уже чотирнадцять років обмовлена людина позбавлена доброго імені, роботи...», яку подано як сенсацію номера (їй передує анонс на першій сторінці поряд з такими важливими публікаціями, як Закони України) і в якій викривлено подаються факти чотирнадцятирічної давності про стосунки колишнього робітника заводу «Радіоприлад» імені С.П.Корольова Буловинова І. І. з адміністрацією і колективом заводу. Зачеплено честь і гідність людей, які добросовісно продовжують трудитися на підприємстві в цей нелегкий час...»

«ТРІЙКА» ВІРНА ТРАДИЦІЯМ,

або Чому навіть через 14 років заводська адміністрація продовжує шельмувати колишнього свого робітника?

Далі автори листа з голови до ніг обливають брудом свого колишнього співробітника. Виявляється, Іван Буловинов і з роботою своєю не справлявся, і працювати не хотів. А будучи особисто недисциплінованим, болісно реагував на зауваження начальників. І взагалі він склочник, кляузник, словом, випадкова людина на заводі, йому не місце в трудовому колективі.

Щоправда, спростовувачі змушені визнати, що Буловинова було звільнено із заводу за ініціативою адміністрації через скорочення штату, але потім його відновила міська рада профспілок.Звичайно, пізніше, коли до долі опального інженера з подачі адміністрації підключилося КДБ, звільнення Івана Івановича з роботи вже ніхто не був в змозі опротестувати.

«Ми не маємо у своєму розпорядженні даних про взаємовідносини Буловинова І.І. з органами КДБ, — цинічно заявляють автори листа. — Достеменно знаємо, що з приводу Буловинова І.І. працівників заводу неодноразово викликали до КДБ тоді, викликають до прокуратури і тепер».

І закінчується лист тривіальною тирадою про те, що колектив обурений публікацією і вимагає через газету вибачення за нанесення членам колективу моральних збитків.

Копія гнівного і безапеляційного послання, підписаного головою ради підприємства Я.Крижановським, головою профкому В.Тьоткіним і начальником відділу кадрів А.Тетерею, надійшла на моє ім'я до Верховної Ради України. Я поцікавився, хто ці люди, котрі не залишили каменя на камені від моєї публікації? Можливо, вони працювали разом з Іваном Івановичем? Та ні, про його «гріхи» вони знають скоріш за все зі слів. А ось ненависті до людини, на яку звели наклеп і викинули на вулицю їх попередники, їм не позичати.

То чим же керувалися «виразники волі народу», коли ставили підписи під цією відозвою? Смію вас запевнити, що не захистом честі колективу, а захистом честі мундиру заводської адміністрації, яка, як відомо, завжди була непогрішима. І непідсудна. Її й мають намір оберігати «правдолюби», як кажуть, із всією пролетарською ненавистю і до останньої краплі крові. Тому і звинуватили мене в тому, що з людьми, особисто знайомими з Буловиновим, я не зустрічався і з документами про його звільнення з заводу не знайомився.

Дозвольте з вами не погодитися, панове добродії! Бо перш, ніж взятися за перо, я вивчив не один том службового листування, познайомився з людьми, які особисто знали і працювали з Іваном Івановичем. Їхні думки діаметрально протилежні вашим. Ось лише одна з них:

— До справи Буловинова, — сказав колишній інженер заводу А.Сулема, — маю пряме відношення, оскільки за підтримку його мене було викинуто на вулицю. І це при тому, що мав трьох дітей, що протягом шести років на заводі не знали проблем з комплектуючими, якими я займався.

Саме порядність й чесність в ставленні до роботи щонайменше цікавили адміністраторську мафію. Адже Буловинов за короткий час показав приклад, як треба працювати. А начальству потрібні були люди, котрі усією своєю діяльністю показували, як треба служити начальству. У цьому — вся суть минулого і значною мірою теперішнього нашого суспільства.

З такими висновками не можна не погодитися, тим більше, що вони підтверджуються численними документами. Працюючи начальником сектора відділу серійної виробничої комплектації, Буловинов з роботою справлявся, але проявляв «зайву» принциповість, інакше кажучи, сунув носа туди, куди його не просили. Тому вже одна поява Івана Івановича в приймальні директора чи його заступників, у парткомі або профспілковому комітеті викликала у чиновників алергію, бажання якомога швидше звільнитися від «збурювача спокою». І тоді було вирішено звільнити Буловинова за скороченням штатів. Тут же підшукали потрібний випадок. Зліпили наказ. Але правовий інспектор Київської міської ради профспілок поновив його на посаді. За що, запитаєте ви, за гарні очі? Адже профспілкові лідери завжди були підручними партії, а значить, і адміністрації. Ні, турботою про простого інженера тут і не пахло. Просто все було спрацьовано настільки грубо, що в жодні ворота не лізло. І щоб хоч трохи згладити гострі кути, вирішили поновити Буловинова на роботі.

Чим же пояснити намагання адміністрації заводу збирати компромат, направляючи Буловинова в тривалі відрядження — у Мінськ, Кишинів і Ленінград, інші великі й малі поселення неосяжного Союзу, незважаючи на те, що часто-густо склади ломилися від комплектуючих? Услід за відбулим у відрядження летіли запити заступників директора заводу О.Гусаченка і Б.Коваленка до місцевих керівників з проханням повідомити якийсь компромат. Ось відповідь з заводу «Атлант», що в м.Ізобільному Ставропольського краю, заступнику директора заводу Б.Коваленку:

«На ваше відношення № 64 від 27.12.76 р. повідомляємо, що фактів, котрі підтверджують неправильну поведінку вашого представника тов.Буловинова І.І., ми не маємо. Навпаки, тов. Буловинов І.І. багато що зробив для поліпшення взаємовідносин між нашими підприємствами. Поставки виробів РПМ-7 за 1976 рік максимум відправлені (так в тексті. — **М.К.**) вашому підприємству.

Претензій до поведінки тов. Буловинова з боку керівництва нашого заводу немає.

Директор заводу В.Кузьмін.

Гол. завкому В.Гаврилов».

Приблизно такі ж телеграми надходили на завод і з інших міст. Розуміючи, що і ця затія провалюється, керівники заводу перейшли у відкритий наступ. Так, наприклад, з 12 січня по 2 лютого 1978 року Буловинов перебував у відрядженні в Кишиневі, а по приїзді йому було пред'явлено звинувачення в незакритті дефіциту за лютий. А це мав зробити той, хто вів ці заводи за його відсутності. Проте стягнення одержав Буловинов.

А ось ще один факт. Якось отримав Іван Іванович повістку в республіканську прокуратуру на розбір його заяви. Як і належить, повідомив про це начальника відділу Л.Лапицького й пішов за наведеною адресою. А через три дні дістав сувору догану за прогул. І хоча пред'явив офіційний документ зі штампом прокуратури і відповідною позначкою, нічого не допомогло. Скажіть, будь ласка, хіба це не гоніння? Чи у вас є інша думка з цього приводу?

Хочу нагадати, що в своєму листі ви чомусь «забули» згадати про товариський суд над Буловиновим. На заводі навіть були розклеєні оголошення. Та в останній момент адміністрація, очевидно, усвідомила, що переборщила, й скасувала раніше прийняте рішення. Один примірник оголошення у мене є.

Тепер про непричетність заводської адміністрації до стосунків Буловинова з КДБ. Дозвольте заперечити вам, затяті захисники адміністративного мундиру, що з боку керівництва заводу було розгорнуто широку кампанію наклепницьких вигадок та листів з приводу антирадянських висловлювань Івана Івановича.

У попередньому матеріалі я уже цитував відповідь заступника голови КДБ СРСР Г.Агеєва про те, хто інформував органи про неблагонадійність Буловинова. Це працівники заводу В.Прокопенко, В.Товба, І.Козицький, В.Воронцова. Тепер хочу розширити цей список цитатою із ще однієї офіційної відповіді, одержаної 1 квітня 1993 року:

«В управлінні СБУ по Києву та Київській області є окремі довідки з приводу розгляду скарг Буловинова І.І., в яких проглядається, що заявниками до колишнього управління КДБ були працівники КВО ім. С.П.Корольова Пивовар О.Ф., Прокопенко В.Г., Козицький І.Л., Грицай С.Д. і Товба В.О.»

Як бачите, заперечувати щось тут просто неможливо. А тепер хочете знати, як фабрикувалися ці наклепницькі листи? Будь ласка, ось уривок з листа О.Каращука,котрий був свідком цієї провокації:

«У 1978 році я працював на ВО ім.С.П.Корольова начальником дільниці експлуатації відділу збуту і очолював партійну організацію, до якої входили комуністи відділу збуту, юридичного відділу та відділу комплектації, в якому працював безпартійний Буловинов І.І.

У травні цього ж року мене запросили до кабінету заст. генерального директора у загальних питаннях Гусаченка О.В., де був присутній заст. генерального директора з кадрів та режиму Коваленко Б.І. Вони мене поінформували про те, що Буловиновим І.І. займаються органи КДБ. Аби від нього колектив позбавився, мені як секретареві партійної організації необхідно підписати завчасно підготовлену ними характеристику на Буловинова І.І.

Я ознайомився з цією характеристикою, обурився й сказав: «Який з Буловинова антирадянщик? Як секретар парторганізації свій підпис на цьому документі я не поставлю».

Тоді О.В.Гусаченко, звертаючись до Б.І.Коваленка, каже: «Ось, дивись і роби висновки, хто у нас працює. А йому ж рости — молодий». І знову до мене: «Слухай, Каращучок, не бався, підписуй!» Я встав, повторив, що свій підпис не поставлю, а на вчинений ними на мене тиск поскаржуся до райкому партії.

Вийшовши з кабінету, направився до парткому. Секретар парткому М.Д.Щур, вислухавши мене, сказав, що в усьому розбереться, а я можу йти спокійно працювати».

...Пам'ятаєте, як у недалекому тоталітарному минулому формувалася у нас громадська думка? З місць косяками летіли листи й телеграми «від імені і за дорученням» трудових колективів. Чорні хмари збиралися і над головою Івана Івановича. Один час його звинувачували у порушенні статті 62 КК УРСР, за що «світило» до 10 років позбавлення волі. Щоправда, Бог помилував, і до радянських концтаборів справа не дійшла. Досить з нього і фашистських.

Виразниками «народного гніву», як правило, були представники партійно-номенклатурної еліти в особі директора, його заступників, секретаря партійної організації та голови профкому.

Тепер часи змінилися, змінився і склад «трійок». Та закваска у них та ж. Чи не тому не хочуть зрозуміти, що правдиву оцінку тому, кого вони так старанно затоптують в бруд, може дати лише суд. Чи бояться, що їм скажуть: «Отож, до бар'єру, панове!»

Микола КОРОБКО,
народний депутат України.
Колаж Михайла САЧКА.

Наявність ядерної зброї на території нашої держави ставить цілий ряд проблем у стосунках між Україною і Росією, Україною і країнами Заходу. Як відомо, Росія і Захід виступають за беззастережне вивезення ядерної зброї з України і ратифікацію її парламентом договору про нерозповсюдження цієї зброї уже як неядерної держави. Разом з тим не можна не розуміти того, що проблема ядерної зброї і без'ядерного статусу України не така проста, як це здається декому в Москві чи Вашингтоні. Адже Україна на Заході і Сході межує з ядерними державами, розташована на перехресті економічних і геополітичних інтересів багатьох з них. Не менш важливі економічний та правовий аспекти проблеми. Річ у тому, що визнання Росії за єдину правонаступницю колишнього Союзу створює прецедент «другорядності» всіх інших «нащадків», і щодо власності СРСР.

БЕЗ'ЯДЕРНИЙ СТАТУС. ЩО ДУМАЮТЬ ПРО ЦЕ НАШІ ГРОМАДЯНИ

Суперечливість проблеми ліквідації ядерної зброї України знаходить відбиття і в масовій свідомості людей, і в громадській думці. Про це досить переконливо засвідчують результати дослідження, проведеного Інститутом соціології Академії наук. Є три варіанти розв'язання проблеми ядерної зброї, що на території України, а саме: вивезення її без будь-яких умов до Росії; ліквідація за умови одержання міжнародних правових гарантій безпеки з боку США і Росії, компенсації за ядерне паливо і демонтаж ракет; збереження ядерної зброї Україною як гаранта власної безпеки. Основна боротьба йде між прихильниками двох останніх варіантів. Тобто, хоч у цілому 49 відсотків громадян України виступають за її перетворення на без'ядерну державу і тільки трохи більш як третина — за ядерний статус і збереження ядерної зброї як гаранта безпеки, відбувається протистояння не між прихильниками беззастережного та обумовленого певними гарантіями і компенсаціями виведення ядерної зброї до Росії, а між тими, хто за гарантії і компенсації, та тими, хто за збереження ядерного щита.

Ситуація видається ще більш складною, якщо враховувати специфіку громадської думки в різних регіонах. Так, якщо в Криму і на Слобожанщині за збереження ядерної зброї виступає лише 1/5, а за той чи інший варіант ядерного роззброєння — 2/3, то на Галичині, Поділлі, Черкащині, Дніпропетровщині та Буковині більше прихильників ядерної зброї. Звичайно, окрім варіанта перетворення на ядерну державу, Україна має й інші шляхи досягнення власної безпеки, в тому числі й вступ до військових союзів і блоків.

Як показали наші попередні дослідження, серед населення України дедалі більше прихильників (принаймні в столиці) її вступу до НАТО. З другого боку, становить інтерес ставлення до військово-політичного союзу з Росією, оцінка ролі останньої як можливого гаранта миру і безпеки на теренах колишнього Союзу.

Результати дослідження засвідчують, що не тільки в окремих політичних силах в Україні, але й серед широких верств її населення досить популярна ідея військово-політичного союзу України з Росією. Цю ідею підтримує майже 2/3 наших громадян, а на Дніпропетровщині, Донбасі, Слобожанщині і в Криму — навіть 70—85 відсотків. По суті, тільки в Галичині ідея військово-політичного союзу двох держав знаходить підтримку менш як у половини громадян.

В разі перетворення України на без'ядерну державу союз із Росією (звичайно, на умовах рівноправності) був би, скоріше за все, доцільний. Але чи можливий він саме на засадах рівноправності, а не васальної залежності від Росії та ще за умов загострення економічних і територіальних суперечностей? Адже знову природно постає запитання: чи згодні українські громадяни на особливу роль Росії на теренах колишнього СРСР? Аналіз одержаних результатів дослідження показує всю суперечливість масової свідомості населення України з цих питань. Бо, з одного боку, майже дві третини громадян нашої країни (особливо східних областей, які межують з Росією) згодні з тим, щоб Росія виступала гарантом миру і стабільності на території колишнього Союзу. Та з другого — пропозиція про те, що для гарантування миру і безпеки на території колишнього Союзу Росії треба мати й особливі права (значно більші, ніж в інших країн), однаковою мірою неприйнятна для абсолютної більшості населення всіх регіонів України. З такими правами Росії згодні від 7,7 відсотка опитаних (Донбас) до 0,0 відсотка (Галичина). А це фактично унеможливлює військово-політичний союз двох держав, бо Росія, скоріш за все, не готова поки що до рівноправного союзу, а для України це неприйнятно.

Отже, у ході дослідження виявлено наявність двох найбільш популярних позицій щодо вивезення ядерної зброї з території України до Росії для її ліквідації. При цьому перша з них (ліквідація ядерної зброї України після надання їй гарантій і компенсацій) переважає на Сході, Півдні та в Криму. Інша (збереження ядерної зброї як гаранта безпеки України) більше поширена на Заході та в центральних областях України. І ця суперечливість громадської думки знаходить своє відбиття у боротьбі різних політичних сил у парламенті та засобах масової інформації.

За таких умов поспішна ратифікація договору СТАРТ-1 та Лісабонського протоколу, а також постанова про термін їх введення в дію (без відповідних поправок щодо гарантій безпеки та компенсацій) були б недоречні і шкідливі.

Валерій ПИЛИПЕНКО, завідувач сектора Інституту соціології АН України, кандидат філософських наук.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗА СПРАВУ БЕРУТЬСЯ ЕНЕРГЕТИКИ

Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості, працівників атомної енергетики та промисловості і представники трудових колективів готують проведення в Києві першого з'їзду енергетиків України. Створено ініціативну групу з його проведення. На електростанціях, підприємствах електричних мереж, у будівельно-монтажних організаціях, проектних та науково-дослідних інститутах і на інших енергопідприємствах і в організаціях відбуваються вибори делегатів.

Головні цілі з'їзду:

— консолідація енергетики перед небезпекою обвальної паливно-енергетичної кризи і втратою гарантій соціального захисту;

— обговорення енергетичної політики України на довгострокову перспективу, вироблення пропозицій щодо виходу із кризового становища, постановка відповідних вимог до Президента України, Верховної Ради і Кабінету міністрів, пошук більш продуманих, ніж страйки, шляхів розв'язання проблем енергетики.

Передбачено розглянути основні положення концепції розвитку енергетики України, проекти законів України про енергетику і про використання атомної енергії, соціальні гарантії і оплату праці в галузі.

Для закріплення кадрів у галузі висунуто вимогу забезпечити середній місячний доход працівника на рівні 88,3 відсотка від такого доходу працівника паливної промисловості. Якщо раніше за рівнем зарплати енергетики поступалися лише шахтарям і металургам, то сьогодні посідають місце у другій десятці. На заробітну плату в галузі йде лише 1—2 відсотки від витрат на виробництво енергії. Недивно, що останнім часом, за даними Міненерго, з галузі пішло понад п'ять тисяч кваліфікованих працівників.

Енергетики вимагають вжити невідкладних заходів для припинення сповзання до паливно-енергетичної кризи, зокрема відмінити мораторій на введення в експлуатацію атомних енергоблоків, які мають високий ступінь будівельної готовності. Доцільність зупинки Чорнобильської АЕС енергетики збираються розглянути на з'їзді.

Відсутність енергетичної політики держави та ефективного механізму регулювання тарифів на енергію залежно від вартості палива штучно перетворюють енергетику в збиткову галузь. А вона сама здатна розв'язувати питання розвитку і реконструкції своїх підприємств.

Олександр ДУПАК, віце-президент Науково-технічної спілки енергетиків та електротехніків України.

Юридична оцінка останніх подій в місті Севастополі

Міністерство юстиції України у зв'язку з постановою ВР РФ «Про статус міста Севастополя» вже роз'яснювало через засоби масової інформації законодавство, якому суперечить ця постанова. Події, що відбулися останнім часом безпосередньо у Севастополі, викликають необхідність додатково дати їм відповідну юридичну оцінку.

Проведення так званого «народного віча», прийняті на ньому рішення і документи суперечать законодавству України, дія якого в повному обсязі поширюється на це чорноморське місто.

Згадані збори проведені «Фронтом національного спасіння», який є незаконною організацією, оскільки він не легалізований у порядку, встановленому Законом України «Про об'єднання громадян». ФНС у своїй діяльності вирішує політичні питання. Згідно з зазначеним Законом (ст. 2, 14) об'єднання громадян, яке має головною метою участь у виробленні державної політики, формуванні органів влади, місцевого та регіонального самоврядування, є політичною партією. Партія підлягає обов'язковій реєстрації у Мінюсті України. Такої реєстрації не проведено.

«Народне віче» всупереч чинному законодавству привласнило собі функції представницького органу місцевого самоврядування. Ним сформована протизаконна паралельна владна структура — «російська народна рада м. Севастополя», затверджено положення про її діяльність. Вона «наділена» антидемократичним правом здійснювати контроль за діяльністю місцевих органів представницької і виконавчої влади, перетворення діючих органів у інші. У законодавстві України відсутні норми, які б передбачали «віче» як форму безпосереднього волевиявлення населення міста. З цієї причини «віче» є незаконним.

Створення «російської народної ради м. Севастополя» не передбачено законодавством, зокрема, ст. 56 Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» тому вона підлягає розпуску.

Конституцією та законами України чітко визначена система органів представницької і виконавчої влади. У Севастополі є обрана демократичним шляхом, згідно з виборчим законодавством, міська Рада народних депутатів. Вона діє на підставі згаданого вище закону. Сформована і діє державна виконавча влада — міська держадміністрація. Її очолює представник Президента України, якого призначено у відповідності з законом про цю посадову особу. На підставі відповідних законів у місті функціонують суд, прокуратура, органи безпеки та внутрішніх справ.

Прийняте Севастопольською міською Радою народних депутатів рішення № 368 від 22 липня 1993 р. «Про суспільно-політичну обстановку, соціально-економічне становище у м. Севастополі і заходи по їх нормалізації» також не повною мірою відповідає чинному законодавству.

Так, в п. 2 тимчасово до урегулювання між Україною і Росією питання про статус міста і Чорноморського флоту, підтверджується дія на підвідомчій міській Раді території законів та інших правових актів України.

Конституцією України (ст. 77) встановлено, що Севастополь є містом республіканського підпорядкування і його статус міждержавного визнання не потребує. Законодавство України на його території діє у повному обсязі без підтвердження цього з боку міської Ради.

Самочинні дії по створенню структур, не передбачених законом, заклики до відкликання законно обраних народних депутатів України та проведення виборів депутатів до парламенту іншої держави, прийняття органами влади рішень, що не відповідають чинному законодавству, у правовому суспільстві неприпустимі. Конституція (ст. 4) зобов'язує всіх діяти на основі законності; підкреслює (ст. 71), що на території України забезпечується верховенство її законів. Порушники даних норм несуть юридичну відповідальність.

Таким чином, дії «народного віча» і сформованих ним структур незаконні. Рішення Севастопольської міської Ради № 368 повинно бути скориговане відповідно до законодавства України. В той же час було б доцільно Верховній Раді України прийняти акт законодавства про статус міста Севастополя.

ПРОЯВИ СЕПАРАТИЗМУ В ЗАКАРПАТТІ ПІД ВИГЛЯДОМ ВИМОГ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

Підстав для утворення Тимчасового уряду Підкарпатської Русі, а також її відродження теж немає, адже Карпатська Україна (Підкарпатська Русь) довічно воз'єдналася з Україною.

В умовах Чехословацької федерації Карпатська Україна (Підкарпатська Русь) як державність об'єктивно потрібна була русинам-українцям, які її проголосили як гарант свого існування і підтвердження спорідненості з Україною і українцями. В умовах же України відродження і існування такої державності — автономної чи суверенної — може — прямо чи опосередковано — вести ні до чого іншого, як до сепаратизму.

Твердження правління Товариства підкарпатських русинів у Зверненні на адресу ООН про ущемлення прав корінного населення колишньої суверенної республіки Підкарпатська Русь (нині Закарпатська область України) вирішувати свою долю — зовсім безпідставні. По-перше, суверенною проголошувалась республіка Карпатська Україна, а не Підкарпатська Русь. По-друге, право на самовизначення відповідно до норм міжнародного права визнається за націями і народами, а не населенням певних територій. По-третє, кожний громадянин і кожний територіальний або трудовий колектив у будь-якій державі має вирішувати свою долю лише у межах закону, на правовій основі. Просто ж плюндрувати свою державу перед світовим співтовариством не годиться її громадянам.

В ході розбудови Української суверенної, правової держави органи державної влади визнають, підтримують і гарантують місцеве самоврядування у всіх регіонах України, в тому числі у Закарпатті. Більше того, Україна прагне надати Закарпаттю статус спеціальної самоврядної адміністративної території.

Проектом Конституції України передбачена можливість надання областям таких широких повноважень у всіх сферах життя, що буде по суті наданням їм адміністративно-територіальної автономії. Тим самим Україна забезпечує цілісність державної території як унітарної держави і комплексний соціально-економічний розвиток її частин з урахуванням економічних, історичних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Утворення або ж відновлення автономної республіки на території Закарпаття, тобто надання області політичної, державної автономії буде суперечить нинішньому державному устрою України, яка є унітарною державою на відміну від колишньої Чехословаччини, що була федеративною державою.

Україна не байдужа до процесів національного відродження, в тому числі русинів. Вона підтримує розвиток етнічних, культурних, мовних та інших самобутностей усіх національних меншин, а також культурно-національну автономію. Що ж до політичної автономії, то Україна, як і інші цивілізовані держави, визнає право на політичне самовизначення і утвердження самостійних держав лише за націями. Прагнення ж окремих національних меншин, як і населення окремих регіонів України, до утворення своїх держав суперечить існуючому державному устрою України, закріпленому її Конституцією, і містить в собі небезпеку сепаратизму і порушення територіальної цілісності України.

Тому наміри Товариства підкарпатських русинів і так званого Тимчасового уряду Підкарпатської Русі утворити автономну республіку Підкарпатська Русь не можуть бути підтримані Українською державою, бо хоч під якими гаслами вони проголошувались, це по суті є спроба посягання на українську державність.

Керівник групи наукових консультантів, доктор юридичних наук, професор
А. МАЦЮК;
доктор юридичних наук, професор
В. ПОГОРІЛКО.

Спорт

МОРЕ, СОНЦЕ І ТЕНІС

Протягом семи днів на одеських кортах («Гідромет» та парку «Перемога») тривав командний чемпіонат ЦСК «Гарт» з тенісу. В ньому брали участь по десять команд хлопчиків та дівчаток (вік тенісистів — 14 років і молодші) з Києва, Одеси, Ялти, Алушти, Керчі, Львова, Кривого Рога, Хмельницького, Сум, Нової Каховки.

Боротьба була наполегливою й цікавою. І це не дивно: у «Гарті», як відомо, зібрано багатьох найкращих тенісистів України. Велика заслуга в цьому майстра спорту міжнародного класу, начальника відділу цього клубу Юрія Роменського.

У дівчат на турнірі в Одесі без поразок виступила перша команда Києва, яка по праву стала чемпіоном. На найвищу сходинку п'єдесталу пошани піднялися перший номер збірної столиці 13-річна Оля Браницька та її подруги Катя Макаренко, Юля Семенець і Оксана Добринська. На другому місці тенісистки Львівської області, на третьому — збірна Криму.

Так само рівно всю дистанцію турніру пройшла київська команда хлопчиків у складі Дмитра Мазура, Дениса Довбишева, Андрія Калиничева та Владислава Городецького. Вона й стала переможницею. А друге і третє місця посіли відповідно юні спортсмени першої команди Одеси та Дніпропетровської області.

Учасники та їхні тренери подякували групі людей, зусиллями яких відбулося це свято тенісу. Це й працівники одеського «Гарту» — Анатолій Плевако (голова), Микола Березький, Олександра Кирпач, завідувач кафедри Одеського гідрометеорологічного інституту Микола Сергєєв, директор спортклубу ОГМІ Сергій Орєхов.

Слід додати, що свій гуртожиток для учасників надав Одеський університет. А от завідувач кафедри фізвиховання цього вузу, відомий у минулому футболіст Олексій Поличко, користуватися університетськими кортами юним спортсменам не дозволив. Тому їм доводилося їздити з однієї бази на другу через усе місто.

А взагалі все пройшло на хорошому рівні.

Віктор ОБОЛОНЧУК.
Одеса.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Цей Закон визначає головні напрями загальнодержавної політики та організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття організованої злочинності

1. Під організованою злочинністю в цьому Законі розуміється сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань.

2. Види та ознаки цих злочинів, а також кримінально-правові заходи щодо осіб, які вчинили такі злочини, встановлюються Кримінальним кодексом України.

Стаття 2. Мета боротьби з організованою злочинністю

Метою боротьби з організованою злочинністю є:

встановлення контролю над організованою злочинністю, її локалізація, нейтралізація та ліквідація;

усунення причин і умов існування організованої злочинності.

Стаття 3. Завдання Закону

Основними завданнями цього Закону є:

створення загальних правових і організаційних засад у сфері боротьби з організованою злочинністю, сприяння її попередженню та ліквідації;

визначення системи державних органів, що ведуть боротьбу з організованою злочинністю, та їх взаємовідносин;

встановлення повноважень спеціальних державних органів по боротьбі з організованою злочинністю та спеціальних заходів, що здійснюються ними;

встановлення обов'язків інших державних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю;

правове забезпечення фінансових, матеріально-технічних та інших умов, необхідних для боротьби з організованою злочинністю;

забезпечення гарантій прав громадян і юридичних осіб під час здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю.

Стаття 4. Законодавство про боротьбу з організованою злочинністю

1. Законодавство про боротьбу з організованою злочинністю базується на Конституції України і включає цей Закон, Кримінальний і Кримінально-процесуальний кодекси України, закони України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про прокуратуру», інші закони, міжнародно-правові угоди, учасником яких є Україна.

2. Підзаконні акти, що регулюють відносини в сфері боротьби з організованою злочинністю, не можуть встановлювати повноваження державних органів чи обов'язки фізичних та юридичних осіб, які не випливають з законів України.

Стаття 5. Система органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю

1. Систему державних органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, становлять:

а) спеціально утворені для боротьби з організованою злочинністю державні органи;

б) державні органи, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю в межах виконання покладених на них інших основних функцій.

2. До державних органів, спеціально утворених для боротьби з організованою злочинністю, належать:

а) Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України;

б) спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України;

в) спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

В разі необхідності Верховною Радою України на постійній або тимчасовій основі можуть бути утворені й інші спеціальні органи для боротьби з організованою злочинністю.

3. До державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, належать:

а) органи внутрішніх справ України і Служби безпеки України, крім зазначених у пункті 2 цієї статті;

б) органи прокуратури України;

в) митні органи і підрозділи Прикордонних військ України;

г) органи державної податкової служби та державної контрольно-ревізійної служби.

Стаття 6. Основні напрями боротьби з організованою злочинністю

Основними напрямами боротьби з організованою злочинністю є:

створення правової основи, організаційних, матеріально-технічних та інших умов для ефективної боротьби з організованою злочинністю, організація міжнародного співробітництва у цій сфері;

виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність та сприяють їй;

запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі;

запобігання виникненню організованих злочинних угруповань;

виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності;

забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі;

запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами, втягненню їх у злочинну діяльність;

протидія використанню учасниками організованих злочинних угруповань у своїх інтересах громадських об'єднань і засобів масової інформації;

запобігання легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом, використанню суб'єктів підприємницької діяльності для реалізації злочинних намірів.

Стаття 7. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю ґрунтується на нормах міжнародного права і чинного законодавства України, міждержавних і міжурядових договорів, двосторонніх відомчих угодах.

Розділ II.
СПЕЦІАЛЬНІ ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ, ЇХ КОМПЕТЕНЦІЯ

Стаття 8. Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України

1. Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю здійснює координацію діяльності всіх державних органів, на які цим Законом покладено обов'язки здійснювати цю боротьбу. Положення про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю затверджується Верховною Радою України.

2. Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю утворюється у складі: Голови Служби безпеки України, заступника Голови Служби безпеки України — керівника Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України, першого заступника Міністра внутрішніх справ України — керівника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Правління Національного банку України, Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Голови Державного митного комітету України, начальника Головного управління державної податкової служби України. До складу Координаційного комітету можуть входити керівники інших міністерств та відомств, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю.

(Продовження на 10-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Утворити постійну Комісію Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

Затвердити склад Комісії з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю у липні 1993 року.

Після затвердження складу цієї Комісії Постанову Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової депутатської комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом» від 19 грудня 1992 року визнати такою, що втратила чинність.

До затвердження Положення про Комісію Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю Комісія у своїй діяльності з питань, не врегульованих Законом України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», іншими актами законодавства, керується Положенням про Тимчасову депутатську комісію Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом.

Управлінню справами Верховної Ради України невідкладно забезпечити Комісію приміщеннями, охороною, транспортними засобами, засобами зв'язку, оргтехнікою та допоміжним персоналом.

2. Кабінету Міністрів України:

— до 1 серпня 1993 року згідно з Законом України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» затвердити структуру і штатну чисельність управлінь та відділів по боротьбі з організованою злочинністю органів Міністерства внутрішніх справ України;

— до 1 серпня 1993 року вирішити питання фінансування, матеріально-технічного і кадрового забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ та служби безпеки України;

— до 1 вересня 1993 року вирішити питання розміщення підрозділів і соціально-правового захисту їх працівників;

— до 1 вересня 1993 року вирішити питання про створення у системі державної податкової служби та державної митної служби спеціальних підрозділів з питань боротьби з порушеннями податкового та митного законодавства, що здійснюються в інтересах організованих злочинних угруповань;

— до 1 вересня 1993 року підготувати і внести для затвердження Верховною Радою України проект Положення про порядок комплектування, матеріально-технічного, військового, фінансового та соціально-побутового забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України;

— до 1 жовтня 1993 року підготувати і затвердити Положення про негласного співробітника спеціального підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю.

3. Встановити, що приміщення, транспорт, матеріально-технічні засоби, оргтехніка та інше обладнання, яке зараз знаходиться або раніше знаходилось у користуванні підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України, переходять у користування спеціальних підрозділів Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України, які створюються згідно з Законом України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». До визначення нового порядку матеріально-технічного, фінансового, військового та соціально-побутового забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України, таке забезпечення здійснюється відповідно Міністерством та обласними управліннями внутрішніх справ, Центральним управлінням та регіональними органами Служби безпеки України в порядку, встановленому для відповідних підрозділів цих відомств.

Міністру внутрішніх справ України, Голові Служби безпеки України, Генеральному прокурору України до 1 серпня 1993 року вирішити питання про необхідні організаційні, структурні, штатні та кадрові зміни, що випливають із Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

4. Встановити, що підзаконні нормативні акти, які Кабінет Міністрів України, міністерства, інші центральні органи державної виконавчої влади приймають на виконання вимог Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», повинні бути не пізніш як за 10 діб надіслані для ознайомлення Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

5. Комісії Верховної Ради з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю внести на розгляд Верховної Ради України:

— до 1 серпня 1993 року пропозиції про зміни та доповнення до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів, інших законів України, спрямовані на забезпечення ефективної боротьби з організованою злочинністю;

— до 1 вересня 1993 року проекти Положення про Комісію Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, Положення про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України та пропозиції про зміни в законодавстві України, що випливають з Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

6. Голові Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю до 1 січня 1994 року доповісти Верховній Раді України про стан виконання Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
30 червня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(Продовження. Початок на 9-й стор.).

У засіданнях Координаційного комітету бере участь Голова Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, Генеральний прокурор України, начальник управління Генеральної прокуратури України по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю.

3. До компетенції Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю належить:

а) координація і сприяння діяльності органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю;

б) розробка стратегії і рекомендацій щодо тактики боротьби з організованою злочинністю;

в) організація співробітництва з питань боротьби з організованою злочинністю з відповідними органами інших держав та міжнародними установами;

г) підготовка щорічних і спеціальних доповідей (інформацій) про стан організованої злочинності в Україні, основні напрями та результати боротьби з нею і внесення їх на розгляд Президента України та Верховної Ради України;

д) вирішення питань щодо розпорядження фондом сприяння боротьбі з організованою злочинністю.

4. Рішення Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, прийняті в межах його компетенції та відповідно до законодавства України, є обов'язковими для виконання державними органами і посадовими особами, до яких вони звернені.

5. Для науково-дослідного забезпечення боротьби з організованою злочинністю при Координаційному комітеті створюється міжвідомчий центр з проблем боротьби з організованою злочинністю.

Стаття 9. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України

1. Спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ є Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, управління, відділи і відділення по боротьбі з організованою злочинністю в Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі та інших містах.

2. Відділи і відділення по боротьбі з організованою злочинністю у містах (крім Києва та Севастополя) створюються в міру необхідності і підпорядковуються управлінням по боротьбі з організованою злочинністю в Республіці Крим і в областях.

3. Створення і ліквідація відділів і відділень по боротьбі з організованою злочинністю в містах здійснюється рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України, погодженим з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

4. Начальник Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України призначається на посаду рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України, погодженим з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, і є першим заступником Міністра внутрішніх справ України.

5. Начальники обласних управлінь по боротьбі з організованою злочинністю та управлінь по боротьбі з організованою злочинністю в Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, призначаються на посаду і звільняються з неї Міністром внутрішніх справ України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю, погодженим з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, а начальник Управління по боротьбі з організованою злочинністю в Республіці Крим — також за погодженням з Головою Верховної Ради Республіки Крим.

6. Начальники міських відділів і відділень по боротьбі з організованою злочинністю призначаються на посаду і звільняються з неї начальником Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю за поданням начальника управління або відділу по боротьбі з організованою злочинністю Республіки Крим або області.

7. У структуру спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю входять слідчі управління і відділи, начальники яких призначаються Міністром внутрішніх справ України, інформаційно-аналітичні відділи, оперативно-розшукові, а також оперативно-технічні служби, підрозділи швидкого реагування, внутрішньої безпеки, кадрові та інші служби.

Правовий статус слідчих у спеціальних підрозділах визначається на основі кримінально-процесуального законодавства України.

8. Головне управління, управління, відділи і відділення по боротьбі з організованою злочинністю є юридичними особами, мають самостійні кошториси, розрахункові та інші рахунки в банках, печатки із зображенням Державного герба України і з своїм найменуванням.

Стаття 10. Спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки України

1. Спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України є управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України і відділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю органів Служби безпеки України в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

2. Відділи, відділення або групи по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю у містах (крім Києва та Севастополя) створюються в міру необхідності і підпорядковуються відділам по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю.

3. Створення і ліквідація відділів, відділень або груп по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю у містах здійснюється за рішенням Голови Служби безпеки України за поданням начальника Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, погодженим з Комісією Верховної Ради України по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією.

4. Начальник Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України призначається на посаду і звільняється з неї Указом Президента України за поданням Голови Служби безпеки України, погодженим з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, і є заступником Голови Служби безпеки України.

5. Начальники відділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю в Республіці Крим і в областях призначаються на посаду і звільняються з неї наказом Голови Служби безпеки України за поданням начальника Управління по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією, погодженим з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Начальник відділу по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю в Республіці Крим призначається також за погодженням з Головою Верховної Ради Республіки Крим.

6. Начальники відділів, відділень або груп по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю в містах призначаються на посаду і звільняються з неї наказом начальника Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України за поданням начальників відділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю в Республіці Крим та областях.

7. У структуру спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки України входять поряд з іншими службами також слідчі відділи та відділення, — начальники яких призначаються Головою Служби безпеки України. Правовий статус слідчих у спеціальних підрозділах визначається на основі кримінально-процесуального законодавства України.

8. Управління та відділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України є юридичними особами, мають самостійний кошторис, розрахункові та інші рахунки в банках, печатку з зображенням Державного герба України і з своїм найменуванням.

Стаття 11. Компетенція спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України

Межі компетенції спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України і Служби безпеки України визначаються на основі законів України «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про оперативно-розшукову діяльність», цього Закону, Кримінально-процесуального кодексу та інших законів України.

Розділ III.

ПОВНОВАЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 12. Права спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ, Служби безпеки України та їх співробітників

1. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України та їх співробітники мають права, передбачені законами України «Про міліцію», «Про Службу безпеки України», «Про оперативно-розшукову діяльність», цим Законом та іншими законодавчими актами України.

2. При здійсненні заходів боротьби з організованою злочинністю спеціальним підрозділам по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України надаються повноваження:

а) заводити оперативно-розшукові справи. Постанова про заведення справи затверджується начальником спеціального підрозділу;

б) на письмову вимогу керівників відповідних спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю одержувати від банків, а також кредитних, митних, фінансових та інших установ, підприємств, організацій (незалежно від форм власності) інформацію і документи про операції, рахунки, вклади, внутрішні та зовнішні економічні угоди фізичних і юридичних осіб. Документи та інформація повинні бути подані негайно, а якщо це неможливо — не пізніш як протягом 10 діб;

в) залучати до проведення перевірок, ревізій та експертиз кваліфікованих спеціалістів установ, організацій контрольних і фінансових органів;

г) одержувати інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем та банків даних, створюваних Верховним Судом України, Генеральною прокуратурою України, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України, міністерствами, відомствами, іншими державними органами України;

д) в разі одержання фактичних даних про організовану злочинну діяльність для їх перевірки витребувати та одержувати від державних органів, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій (незалежно від форм власності) інформацію і документи. Витребовувані документи та інформація повинні бути подані негайно або не пізніш як протягом 10 діб.

3. За матеріалами оперативно-розшукової діяльності та кримінальних справ спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю мають право подавати до суду заяви про скасування реєстрації і припинення діяльності суб'єктів підприємництва, а також за наявності підстав, передбачених Законом, подавати до суду позови про визнання недійсними угод у порядку, встановленому законодавством України.

4. При здійсненні боротьби з організованою злочинністю співробітники спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право:

а) за письмовим розпорядженням керівника відповідного спеціального підрозділу входити за службовими посвідченнями на територію, у приміщення, склади та сховища підприємств, організацій і установ (крім іноземних, дипломатичних представництв), незалежно від їх відомчої належності та форм власності, на контрольно-пропускні пункти прикордонних військ та митниць, а також у виробничі приміщення громадян, які займаються підприємницькою діяльністю;

б) за постановою та з санкції відповідного прокурора по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, а у невідкладних випадках — з наступним повідомленням прокурора протягом доби в разі загрози знищення, приховування або втрати предметів чи документів, які можуть бути використані у розкритті та розслідуванні злочинної діяльності, на строк до 10 діб опечатувати архіви, каси, приміщення (за винятком жилих) чи інші сховища, брати їх під охорону, накладати арешт на грошові кошти та інші цінності фізичних та юридичних осіб, вилучати предмети і документи із складанням відповідного акта. Копії акта вручаються громадянину чи представнику підприємства, установи, організації.

5. Оперативні управління, відділи та відділення спеціальних підрозділів мають повноваження органу дізнання. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю можуть порушувати і розслідувати, передавати через відповідного прокурора по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами за підслідністю в інші органи внутрішніх справ і Служби безпеки України кримінальні справи щодо виявлених ними злочинів, у такому ж порядку витребувати і приймати від них до свого провадження кримінальні справи про злочини, вчинені організованими злочинними угрупованнями. Питання вирішення спорів про підслідність зазначених кримінальних справ регулюються цим Законом і Кримінально-процесуальним кодексом України.

(Продовження на 11-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(Продовження. Початок на 9-й, 10-й стор.).

Розділ IV.
ЗАХОДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 13. Використання негласних співробітників

1. При здійсненні боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право, якщо інших заходів для розкриття організованої злочинності та притягнення винних до відповідальності недостатньо, використовувати штатних і нештатних негласних співробітників, які вводяться під легендою прикриття в організовані злочинні угруповання.

2. Введення негласного співробітника в організовані злочинні угруповання здійснюється за наявності відомостей про організовану злочинну діяльність та на основі письмового доручення.

3. Для виконання доручення негласний співробітник вправі під легендою прикриття вступати в трудові, цивільно-правові та інші відносини. Шкода або збитки, завдані діями негласного співробітника під час виконання доручення, відшкодовуються за рахунок державного бюджету. Негласний співробітник не несе відповідальності за завдані ним шкоду або збитки, якщо його дії були необхідними для виконання доручення.

4. Питання діяльності негласних співробітників, соціальні та інші гарантії для них регулюються Положенням про негласного співробітника спеціального підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Використання учасників організованих злочинних угруповань у боротьбі з організованою злочинністю

1. Для здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право залучати до співробітництва учасників організованих злочинних угруповань на підставі письмового доручення та відповідно до нормативних актів Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України.

2. Учасник організованого злочинного угруповання може бути частково або повністю звільнений від кримінальної відповідальності та покарання, якщо він у процесі оперативно-розшукової діяльності, попереднього розслідування чи судового розгляду справ сприяє викриттю організованих злочинних угруповань та вчинених ними злочинів, притягненню винних до відповідальності, відшкодуванню шкоди фізичним та юридичним особам і державі.

Стаття 15. Використання спеціальних технічних засобів у боротьбі з організованою злочинністю

1. У боротьбі з організованою злочинністю спеціальним підрозділам органів внутрішніх справ і Служби безпеки України надається право за попередньою санкцією прокурора додатково використовувати спеціальні технічні засоби у випадках:

а) контролю, фіксації і документування розмов та інших дій осіб за наявності підстав вважати їх причетними до організованої злочинної діяльності;

б) фіксації та документування факту телефонної розмови між громадянами, надсилання листа або телеграфного повідомлення, без порушення таємниці змісту телефонної розмови, листа або телеграфного повідомлення;

в) забезпечення особистої безпеки і безпеки житла, майна співробітників спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України, учасників кримінального судочинства, їх близьких родичів, за їх згодою, в разі загрози заподіяння їм шкоди у зв'язку з їх участю в боротьбі з організованою злочинністю.

2. В інших випадках спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України застосовують технічні засоби в порядку, що визначається Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

3. Фактичні дані, одержані та зафіксовані співробітниками спеціальних підрозділів із застосуванням технічних засобів, можуть бути використані як докази в судочинстві.

Розділ V.
ВЗАЄМОДІЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Стаття 16. Взаємодія органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України у питаннях боротьби з організованою злочинністю

1. З метою забезпечення взаємодії органів прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України у штатних розписах центральних апаратів зазначених органів передбачаються посади осіб, до функціональних обов'язків яких входить здійснення взаємодії у питаннях боротьби з організованою злочинністю.

2. У Республіці Крим, областях і містах, у відповідних органах прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України функції щодо забезпечення взаємодії покладаються на прокурорів, які здійснюють нагляд за виконанням законів спеціальними підрозділами органів внутрішніх справ та Служби безпеки України по боротьбі з організованою злочинністю, на керівників спеціальних підрозділів та відповідальних працівників територіальних органів прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України.

3. Обмін оперативною інформацією між спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України щодо спільних заходів здійснюється за письмовим розпорядженням керівників відповідних спеціальних підрозділів.

4. Умови і порядок обміну інформацією між спеціальними підрозділами органів внутрішніх справ і Служби безпеки України регулюються спільними нормативними актами Міністерства внутрішніх справ і Центрального управління Служби безпеки України.

5. Передача оперативної інформації спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю територіальним та іншим органам внутрішніх справ і Служби безпеки України допускається тільки за згодою і за письмовим розпорядженням керівника відповідного спеціального підрозділу.

6. Територіальні та інші органи внутрішніх справ і Служби безпеки України (у межах відомств) зобов'язані передавати відповідним спеціальним підрозділам оперативну інформацію, документи та інші матеріали, пов'язані з організованою злочинністю, а також кримінальні справи через відповідного прокурора на письмову вимогу спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю.

Керівники територіальних та інших органів внутрішніх справ, Служби безпеки України забезпечують взаємодію із спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю і сприяють виконанню поставлених перед спеціальними підрозділами завдань.

Стаття 17. Взаємодія спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю з іншими державними органами

1. У сфері боротьби з організованою злочинністю Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України і Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України взаємодіють з Національним банком України, Міністерством фінансів України, Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України, Державним митним комітетом України, Фондом державного майна України, Антимонопольним комітетом України, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України та іншими міністерствами і відомствами.

2. Для забезпечення взаємодії за рахунок штатної чисельності Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України або в межах встановленої чисельності апарату міністерств і відомств за поданням керівників Головного управління Міністерства внутрішніх справ і Управління служби безпеки України можуть вводитися посади помічників керівників відповідних міністерств і відомств з питань взаємодії в боротьбі з організованою злочинністю.

3. Зазначені посади комплектуються, як правило, з числа співробітників органів внутрішніх справ і Служби безпеки України, які мають досвід відповідної роботи. Призначення на посаду і звільнення з неї проводиться керівниками зазначених міністерств і відомств за погодженням з керівниками Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

Стаття 18. Обов'язки державних органів, що мають контрольні повноваження

1. Національний банк України, Антимонопольний комітет, Фонд державного майна, Державна податкова служба, Державна контрольно-ревізійна служба, митні органи України, а також інші державні органи, що мають право контролю за дотриманням організаціями і громадянами законодавства України, з метою боротьби з організованою злочинністю зобов'язані:

а) під час здійснення у межах своєї компетенції контрольних функцій з'ясовувати неправомірні дії організацій і громадян, що можуть свідчити про злочинну діяльність або створювати умови такої діяльності;

б) передавати відповідним спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю одержувані при здійсненні контрольних функцій і аналізі інформації, що надходить, відомості, що можуть свідчити про організовану злочинну діяльність та використовуватися для виявлення, припинення і попередження такої діяльності;

в) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю проводити у межах своєї компетенції ревізії, перевірки та інші дії щодо контролю за дотриманням законодавства України організаціями і громадянами;

г) розробляти пропозиції щодо вдосконалення законодавства, спрямовані на усунення умов, що сприяють злочинній діяльності;

д) здійснювати інші заходи, передбачені цим Законом та іншими актами законодавства.

2. Органи Державної податкової служби України зобов'язані:

а) забезпечувати виявлення порушень законодавства про податки і платежі в бюджет та негайно повідомляти про це відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю;

б) за дорученням спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю проводити перевірку своєчасності надання і вірогідності документів, пов'язаних з обчисленням платежів у бюджет, одержувати документи про платежі, що підлягають оплаті, та тих, що фактично надійшли в бюджет, здійснювати з цією метою входження в інформаційну систему, зв'язану з підприємництвом;

в) негайно повідомляти відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю про всі випадки перереєстрації підприємства у зв'язку із зміною його власника.

3. Митні органи України зобов'язані:

а) подавати необхідну допомогу при проведенні оперативно-розшукових заходів у зоні митного контролю;

б) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю проводити перевірку законності дій організацій і громадян, пов'язаних з переміщенням предметів і речовин через митний кордон, і комплексний контроль разом з Національним банком України за їх валютними операціями;

в) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю, забезпечувати контрольовані поставки наркотичних і психотропних засобів, а також зброї та інших предметів, що використовуються організованими злочинними групами і угрупованнями з метою контрабанди.

4. Національний банк України з метою реалізації державної політики в сфері боротьби з організованою злочинністю зобов'язаний:

а) забезпечувати виявлення порушень законодавства з боку комерційних банків та інших підконтрольних Національному банку України підприємств, установ, організацій, які створюють умови для організованої злочинної діяльності, і притягнення винних до відповідальності;

б) встановлювати обсяги і форми звітності, яка подається Національному банку України, необхідні для виявлення організованої злочинної діяльності та умов, що її сприяють;

в) при одержанні клопотання про видачу ліцензій на здійснення операцій в іноземній валюті повідомляти про це спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю і враховувати одержувані щодо них висновки;

г) попередньо інформувати спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю про великомасштабні операції фізичних осіб (у розмірі понад сто мінімальних заробітних плат) чи юридичних осіб (у розмірі понад п'ять тисяч мінімальних заробітних плат), здійснені одноразово або протягом 30 діб;

д) за рішенням слідчого або суду припиняти фінансування та операції з рахунків клієнтів.

5. Прикордонні війська України сприяють спеціальним підрозділам Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України у виявленні, припиненні та попередженні організованої злочинної діяльності, затриманні та притягненні до відповідальності її учасників. З цією метою Прикордонні війська України за дорученням спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ та Служби безпеки України, за наявності підстав, передбачених законами України, зобов'язані:

а) проводити перевірку і тимчасове вилучення документів у конкретних осіб, які прямують через державний кордон України;

б) не пропускати окремих осіб через державний кордон, здійснювати їх адміністративне затримання;

(Закінчення на 12-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(Закінчення. Початок на 9-й, 10-й, 11-й стор.).

в) оглядати конкретні транспортні засоби і майно, що прямують через державний кордон України, і вилучати виявлені при цьому предмети та речовини, заборонені до вивезення і ввезення в Україну, та предмети контрабанди;

г) здійснювати дії щодо контролю і затримання українських та іноземних невійськових суден.

Розділ VI. ІНФОРМАЦІЙНЕ, ФІНАНСОВЕ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 19. Інформаційне забезпечення боротьби з організованою злочинністю

1. Для вирішення завдань боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право збирати, накопичувати і зберігати інформацію про події і факти, що свідчать про організовану злочинну діяльність, її причини та умови, про осіб, які беруть участь в організованій злочинній діяльності.

З цією метою в Головному управлінні по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Управлінні по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки України створюються централізовані банки даних.

Порядок використання таких даних регулюється нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України, які вживають заходів щодо їх захисту. Спеціальні підрозділи Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України взаємодіють на безоплатній основі з інформаційно-довідковими службами Міністерства статистики України, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Державного митного комітету України, банківських, фінансових, податкових та інших органів і установ, а також одержують від них всю інформацію про реальні прояви організованої злочинної діяльності. Порядок збирання, накопичення, опрацювання і надання такої інформації регламентується положеннями про ці органи та установи відповідними законодавчими актами.

Відповідні банки даних створюються в спеціальних підрозділах по боротьбі з організованою злочинністю на місцях.

Стаття 20. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення

1. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення боротьби з організованою злочинністю є пріоритетним і здійснюється за рахунок державного бюджету. Розміри необхідних для цього коштів, у тому числі валютних, щорічно встановлюються Верховною Радою України при затвердженні бюджету відповідно до національної програми боротьби із злочинністю.

2. Структура, штатна чисельність і фонд оплати праці працівників спеціалізованих підрозділів Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України затверджуються їх керівниками у межах встановлених асигнувань за погодженням з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

3. Матеріально-технічне забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинною діяльністю здійснюється централізовано за заявками Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, інших правоохоронних органів, міністерств і відомств.

4. Зміцнення матеріально-технічної бази, оснащення сучасними засобами зв'язку та спеціальною технікою органів і підрозділів, що ведуть боротьбу з організованою злочинністю, заохочення співробітників і громадян, які сприяли викриттю організованих злочинних угруповань, здійснюється також за рахунок коштів Фонду сприяння боротьбі із злочинністю, Положення про який затверджується Верховною Радою України.

5. Інші органи та установи, їх працівники, а також громадяни, які виявили незаконні майнові або фінансові угоди чи операції, мають право на одержання за рішенням суду до 10 відсотків від суми угоди чи операції, стягненої в доход держави, або суми штрафу, накладеного за незаконну угоду чи операцію.

Стаття 21. Науково-дослідне забезпечення боротьби з організованою злочинністю

Для науково-дослідного забезпечення боротьби з організованою злочинністю створюється Міжвідомчий центр з проблем боротьби з організованою злочинністю.

Розділ VII. ГАРАНТІЇ ПРАВ ГРОМАДЯН ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 22. Гарантії прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб під час здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю

1. Відносини, що виникають у сфері боротьби з організованою злочинністю між державними органами і фізичними та юридичними особами, будуються на принципах законності, справедливості та максимального забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

2. Забороняється використання спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, їх співробітників, матеріально-технічних засобів для виконання завдань, не віднесених законами України до компетенції цих спеціальних підрозділів.

3. Одержана спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю та їх співробітниками інформація, не пов'язана з вчиненням злочинів чи інших правопорушень з боку фізичних та юридичних осіб, не може використовуватися на шкоду правам та законним інтересам цих осіб.

Документи та інші джерела, що містять таку інформацію, підлягають знищенню не пізніше шести місяців з дня їх одержання відповідним спеціальним органом по боротьбі з організованою злочинністю.

4. Фізичні та юридичні особи мають право в порядку, встановленому законодавством України, оскаржити до суду чи арбітражного суду дії співробітників спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, та інших органів, зазначених у статті 5 цього Закону, які вони вважають неправомірними.

5. Для розгляду судових справ з питань, пов'язаних з боротьбою з організованою злочинністю, у судах визначаються судді, яким забезпечуються додаткові гарантії захисту та особистої безпеки.

Розділ VIII. КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 23. Контроль Верховної Ради України

Контроль за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю і витрачанням коштів, які виділяються на ці цілі, здійснюється Верховною Радою України безпосередньо, а також Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

2. Верховна Рада України не рідше одного разу на рік заслуховує звіт Голови Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, доповіді Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповідь Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Доповіді Координаційного комітету по боротьбі з організованою злочинністю та зазначених вище посадових осіб заслуховуються разом із співдоповідями Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

Верховна Рада України в міру необхідності може заслуховувати звіти та доповіді посадових осіб інших державних органів з окремих питань, пов'язаних із здійсненням боротьби з організованою злочинністю.

Стаття 24. Повноваження Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю

1. Комісія Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю здійснює:

а) контроль за виконанням законодавства про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, перевірку діяльності спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України;

б) підготовку законопроектів, спрямованих на боротьбу з корупцією і організованою злочинністю;

в) вивчення практики застосування законів органами, які ведуть боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, з метою вдосконалення законодавства та діяльності з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, підготовку пропозицій щодо тлумачення норм законів;

г) у передбачених цим Законом випадках дає згоду на створення і ліквідацію спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю, призначення на посаду і звільнення з неї керівників цих спеціальних підрозділів, прокурорів по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю.

2. Органи прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України, включаючи їх спеціальні підрозділи, зобов'язані надавати Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю інформацію про свою діяльність, за винятком інформації, що може призвести до розголошення даних про осіб, які негласно співробітничають з спеціальним підрозділом по боротьбі з організованою злочинністю, і особу — учасника організованого злочинного угруповання, який співробітничає із спеціальними підрозділами, а також про осіб, щодо яких заведено оперативно-розшукові справи.

Стаття 25. Права Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю

1. Комісія Верховної Ради України по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю має право:

а) перевіряти виконання законів про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, а також доручати проведення перевірок іншим органам та посадовим особам;

б) вносити подання щодо виявлених правопорушень про притягнення до відповідальності посадових осіб згідно з законодавством України;

в) вносити по виявлених злочинах обов'язкові для розгляду пропозиції Генеральному прокурору України про порушення кримінальних справ, створення оперативно-слідчих груп із працівників органів прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України, призначення прокурорів по нагляду за розслідуванням кримінальних справ;

г) у разі відмови Генерального прокурора України у порушенні кримінальної справи на пропозицію Комісії вона має право внести на пленарне засідання Верховної Ради України питання щодо створення незалежної слідчої групи, призначення незалежного прокурора по нагляду за розслідуванням кримінальної справи;

д) перевіряти законність та обгрунтованість використання у боротьбі з організованою злочинністю учасників злочинних угруповань, спеціальних технічних засобів, застосування інших негласних заходів. З цього питання Комісія один раз на 6 місяців заслуховує Генерального прокурора, Міністра внутрішніх справ, Голову Служби безпеки України.

2. Інші питання компетенції Комісії регулюються Положенням про Комісію Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, яке затверджується Верховною Радою України.

Стаття 26. Прокурорський нагляд.

1. Нагляд за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами.

2. Для здійснення нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, розслідуванням кримінальних справ про відповідні злочини, а також підтриманням державного звинувачення в суді з цих справ в Генеральній прокуратурі України створюється управління, а в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі — його відділи.

3. Керівники управління по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю Генеральної прокуратури України та його відділів, зазначених у пункті 2 цієї статті, призначаються наказом Генерального прокурора України за погодженням з Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, а керівник відділу в Республіці Крим — також за погодженням з Головою Верховної Ради Республіки Крим.

4. Управління по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю є юридичною особою, має самостійні кошториси та рахунки в банках, печатки з зображенням Державного герба України і прирівнюється за своїм статусом до відповідних органів прокуратури, передбачених у статті 13 Закону України «Про прокуратуру».

5. Прокурори, які очолюють управління та відділи по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, мають право давати санкції на арешт та інші повноваження, передбачені Законом України «Про прокуратуру», а також цим Законом.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
30 червня 1993 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ПОПЕРЕДНЄ УВ'ЯЗНЕННЯ

Стаття 1. Попереднє ув'язнення

Попереднє ув'язнення відповідно до кримінально-процесуального законодавства України є запобіжним заходом щодо обвинуваченого, підсудного, підозрюваного у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі, та засудженого, вирок щодо якого не набрав законної сили.

Порядок попереднього ув'язнення визначається цим Законом, Кримінально-процесуальним і Виправно-трудовим кодексами України та іншими актами законодавства.

Тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими і не може поєднуватися з навмисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Стаття 2. Мета попереднього ув'язнення

Метою попереднього ув'язнення є запобігання можливому ухиленню особи, взятої під варту, від слідства і суду, перешкоджанню встановленню істини в кримінальній справі або злочинній діяльності, а також забезпечення виконання вироку.

Стаття 3. Підстави для попереднього ув'язнення

Підставою для попереднього ув'язнення є санкціонована прокурором постанова слідчого органу, який проводить дізнання, постанова прокурора або вирок, ухвала суду чи постанова судді про обрання як запобіжного заходу взяття під варту, винесені відповідно до кримінального і кримінально-процесуального законодавства України.

Стаття 4. Установи для попереднього ув'язнення

Установами для тримання осіб, щодо яких як запобіжний захід обрано взяття під варту, є слідчі ізолятори Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України, а також тюрми Міністерства внутрішніх справ України, що виконують і функції слідчих ізоляторів. В окремих випадках, що визначаються потребою в проведенні слідчих дій, ці особи можуть перебувати в ізоляторах тимчасового тримання або на гауптвахті.

Порядок і термін тримання осіб, взятих під варту, в ізоляторі тимчасового тримання, на гауптвахті або в тюрмі визначається законодавством України.

Якщо особи, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі чи дисциплінарних батальйонах, притягаються до кримінальної відповідальності за вчинення іншого злочину і щодо них, як запобіжний захід обрано взяття під варту, то вони за постановою особи, яка проводить розслідування, можуть перебувати у штрафному ізоляторі виправно-трудової колонії або в дисциплінарному ізоляторі виховно-трудової колонії чи на гауптвахті.

У випадках і порядку, передбачених виправно-трудовим законодавством, засуджені за їх письмовою згодою можуть бути залишені для роботи по господарському обслуговуванню чи благоустрою слідчого ізолятора (тюрми).

Стаття 5. Забезпечення порядку тримання під вартою у місцях попереднього ув'язнення

Забезпечення порядку тримання під вартою осіб у місцях попереднього ув'язнення покладається на адміністрацію місць попереднього ув'язнення, яка діє відповідно до цього Закону та інших актів законодавства.

Стаття 6. Правове становище осіб, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення

Особи, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення, мають обов'язки і права, встановлені законодавством для громадян України, з обмеженнями, що передбачені цим Законом і випливають з режиму тримання під вартою.

Правове становище іноземних громадян і осіб без громадянства, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення, визначається законодавством України, що передбачає права і обов'язки цих осіб під час перебування їх на території України, з обмеженнями, які встановлені цим Законом і випливають з режиму тримання під вартою.

Не допускається надання будь-яких пільг чи переваг особам, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення, залежно від їх расової, національної приналежності, ставлення до релігії, майнового стану, політичних поглядів та минулих заслуг.

Стаття 7. Режим у місцях попереднього ув'язнення

Режим у місцях попереднього ув'язнення, тобто порядок і умови тримання осіб, взятих під варту, та нагляду за ними з метою забезпечення попереднього ув'язнення, встановлюється цим Законом та іншими нормативними актами.

Основними вимогами режиму в місцях попереднього ув'язнення є ізоляція осіб, взятих під варту, постійний нагляд за ними і роздільне тримання їх у порядку, передбаченому статтею 8 цього Закону.

Особи, щодо яких як запобіжний захід обрано взяття під варту, підлягають обшуку, медичному огляду, дактилоскопуванню і фотографуванню; їх ознайомлюють з правами, обов'язками і вимогами режиму. Речі, які є при них, а також передачі і посилки, що надходять на їх ім'я, підлягають огляду, а листування — цензурі. Їм забороняється мати при собі гроші й цінні речі, а також предмети, не дозволені для зберігання в місцях попереднього ув'язнення. Вилучені у них при доставленні в місця попереднього ув'язнення гроші зараховуються на їх особові рахунки, а цінні речі і предмети здаються на зберігання; гроші та цінні речі, одержані шляхом обману під час перебування в місцях попереднього ув'язнення або джерело одержання яких не встановлено, передаються в доход держави за мотивованою постановою начальника установи для попереднього ув'язнення, санкціонованою прокурором, копія якої приєднується до особової справи особи, яка тримається під вартою.

Особи, які заходять на територію установи або виходять з неї, підлягають огляду.

Стаття 8. Роздільне тримання у місцях попереднього ув'язнення

Взятих під варту осіб тримають у маломісних або загальних камерах. У виняткових випадках, з метою збереження слідчої таємниці, захисту ув'язнених від можливих посягань на їх життя чи запобігання вчиненню ними нового злочину, або за наявності на те медичних підстав за мотивованою постановою особи, установи, в провадженні яких знаходиться справа, або начальника установи для попереднього ув'язнення, санкціонованою прокурором, їх можуть тримати в одиночних камерах. Застосування цього заходу до неповнолітніх не допускається, а в разі виникнення загрози їх життю вони переводяться до іншої маломісної або загальної камери.

Осіб, взятих під варту, розміщують у камерах з додержанням таких вимог ізоляції:

чоловіків — окремо від жінок;

неповнолітніх — окремо від дорослих. У виняткових випадках, з метою запобігання порушенням режиму в камерах, де тримають неповнолітніх, допускається з санкції прокурора тримання не більше двох дорослих, які вперше притягаються до кримінальної відповідальності за вчинення злочинів, що не є тяжкими;

осіб, яких вперше притягнуто до кримінальної відповідальності, — окремо від осіб, які раніше притягалися до кримінальної відповідальності;

осіб, які раніше відбували покарання в місцях позбавлення волі, — окремо від осіб, які не перебували в місцях позбавлення волі;

осіб, обвинувачених або підозрюваних у вчиненні тяжких злочинів, — окремо від інших осіб, що перебувають під вартою;

осіб, обвинувачених або підозрюваних у вчиненні особливо небезпечних злочинів проти держави, — як правило, окремо від інших осіб, що перебувають під вартою;

особливо небезпечних рецидивістів — окремо від інших осіб, що перебувають під вартою;

осіб, які раніше працювали в органах внутрішніх справ, служби безпеки, прокуратури, юстиції та суді, — окремо від інших осіб, що перебувають під вартою;

засуджених — окремо від осіб, що перебувають під вартою, в тому числі засуджених, яким за судовим вироком визначено інший вид режиму виправно-трудової колонії;

іноземних громадян і осіб без громадянства — як правило, окремо від інших осіб, що перебувають під вартою.

Засуджених до смертної кари тримають ізольовано від усіх інших осіб, що перебувають під вартою.

Обвинувачених або підозрюваних в одній і тій же справі за наявності розпорядження особи або органу, у провадженні яких знаходиться справа, тримають роздільно.

Порядок розміщення в лікувальних закладах місць попереднього ув'язнення осіб, що перебувають під вартою, встановлюється Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, Міністерством охорони здоров'я України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;

знайомитися з правилами тримання під вартою;

на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

одержувати два рази на місяць передачі або посилки вагою до восьми кілограмів та без обмежень грошові перекази і передачі;

купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу за замовленням;

користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;

користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;

відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього взяття під варту порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до двох років.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюється в порядку, встановленому Виправно-трудовим кодексом України для виду режиму виправно-трудової колонії, призначеного їм за вироком, ухвалою або постановою суду.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Міністерством внутрішніх справ України і Службою безпеки України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;

дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;

бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою, не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;

бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Стаття 11. Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування осіб, взятих під варту

Особам, взятим під варту, забезпечуються побутові умови, що відповідають правилам санітарії та гігієни.

Норма площі в камері для однієї взятої під варту особи не може бути менше 2,5 квадратного метра, а для вагітної жінки або жінки, яка має при собі дитину,— 4,5 квадратного метра.

Особам, взятим під варту, надаються безплатно за єдиними нормами, встановленими Кабінетом Міністрів України, харчування, індивідуальне спальне місце, постільні речі та інші види матеріально-побутового забезпечення. В необхідних випадках їм видається одяг і взуття встановленого зразка.

Медичне обслуговування, а також лікувально-профілактична і протиепідемічна робота в місцях попереднього ув'язнення організуються і проводяться відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Порядок надання ув'язненим медичної допомоги, використання лікувальних закладів органів охорони здоров'я, залучення з цією метою їх медичного персоналу та проведення медичних експертиз визначається Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України і Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 12. Надання побачень особам, взятим під варту

Побачення з родичами або іншими особами може надавати взятим під варту адміністрація місця попереднього ув'язнення лише з письмового дозволу слідчого, органу дізнання або суду, в провадженні яких знаходиться справа, як правило, один раз на місяць. Тривалість побачення встановлюється від однієї до двох годин.

Іноземним громадянам, взятим під варту, побачення з представниками посольств і консульств відповідних держав надається за погодженням з Міністерством закордонних справ України і з письмового дозволу слідчого, органу дізнання або суду, в провадженні яких знаходиться справа.

Надане взятій під варту особі в порядку, передбаченому частинами 1 і 2 цієї статті, побачення проводиться під контролем адміністрації місця попереднього ув'язнення. У разі порушення правил проведення побачення воно достроково припиняється.

Особа, взята під варту, має право на побачення з захисником наодинці, без обмеження кількості побачень та їх тривалості з моменту допуску захисника до участі у справі, підтвердженого письмовим повідомленням особи або органу, в провадженні яких знаходиться справа, у вільний від виконання слідчих дій час. Адміністрація установи повинна забезпечити умови для проведення побачень.

Стаття 13. Листування осіб, взятих під варту. Порядок надсилання скарг, заяв і листів

Особи, взяті під варту, можуть листуватися з родичами та іншими громадянами, а також підприємствами, установами, організаціями з письмового дозволу особи або органу, в провадженні яких знаходиться справа. Після набрання вироком законної сили листування здійснюється без обмежень.

Скарги, заяви і листи осіб, взятих під варту, переглядає адміністрація місця попереднього взяття під варту. Скарги, заяви і листи, адресовані прокуророві, перегляду не підлягають і надсилаються за адресою протягом доби з часу їх подачі.

Скарги на дії особи, яка провадить дізнання, або слідчого надсилаються адміністрацією місця попереднього взяття під варту прокуророві, а скарги на дії та рішення прокурора (за винятком оскарження санкції на арешт) — прокуророві вищого рівня не пізніше трьох діб з часу їх подачі.

Заяви осіб з питань оскарження санкції прокурора на обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту надсилаються адміністрацією місця попереднього взяття під варту до відповідного суду протягом доби з часу їх подачі, про що одночасно повідомляється прокуророві.

Інші скарги, заяви, клопотання і листи, пов'язані з провадженням у справі, не пізніше трьох діб з часу їх подачі надсилаються адміністрацією місця попереднього взяття під варту особі або органові, в провадженні яких знаходиться справа. Ця особа або орган розглядають їх у встановленому законом порядку. Скарги, заяви і листи, що містять відомості, розголошення яких може перешкодити встановленню істини в кримінальній справі, за належністю не надсилаються, а передаються на розгляд особі або органу, в провадженні яких знаходиться справа, про що сповіщається особа, яка перебуває під вартою, та прокурор, який здійснює нагляд за проведенням дізнання або слідства.

Скарги, заяви і листи з питань, не пов'язаних з провадженням у справі, розглядаються адміністрацією місця попереднього ув'язнення або надсилаються за належністю в порядку, встановленому законом.

З відповідями на заяви, скарги й листи адміністрація ознайомлює осіб, узятих під варту, під розписки, які додаються до їх особистих справ.

Стаття 14. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, взятих під варту

До осіб, які перебувають під вартою, в разі їх зразкової поведінки адміністрація місця попереднього ув'язнення може застосовувати такі заходи заохочення:

(Закінчення на 14-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ПОПЕРЕДНЄ УВ'ЯЗНЕННЯ

(Закінчення.
Початок на 13-й стор.).

оголошення подяки;

дострокове зняття раніше накладеного стягнення;

збільшення тривалості прогулянки на одну годину;

дозвіл на додаткове придбання продуктів харчування і предметів першої необхідності в межах 25 відсотків на місяць від суми, передбаченої частиною першою статті 9 цього Закону;

дозвіл на одержання додатково однієї посилки або передачі;

преміювання за кращі показники в роботі.

Стаття 15. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, взятих під варту

До осіб, взятих під варту, які порушують вимоги режиму, адміністрація місця попереднього ув'язнення може застосовувати такі заходи стягнення:

попередження або догану;

позачергове залучення до прибирання приміщення;

позбавлення права протягом одного місяця купувати продукти харчування і одержувати передачі або посилки.

Вагітні жінки, які мають при собі дітей, а також неповнолітні не можуть бути в порядку дисциплінарного стягнення позбавлені права купувати продукти харчування і одержувати передачі або посилки.

Особи, взяті під варту, які злісно порушують вимоги режиму, за мотивованою постановою начальника місця попереднього взяття під варту можуть бути поміщені до карцеру на строк до десяти діб, а неповнолітні — на строк до п'яти діб. Поміщення до карцеру не повинно поєднуватися з погіршенням встановлених норм харчування.

Вагітні жінки і жінки, які мають при собі дітей, поміщенню до карцеру не підлягають.

Застосовувані до взятих під варту заходи стягнення мають відповідати тяжкості і характеру провини. Не допускається застосування заходів, що навмисно завдають особам, яких тримають під вартою, фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

Стягнення може бути накладено у строк, що не перевищує десяти діб з дня виявлення проступку, а якщо у зв'язку з проступком проводилась перевірка, то з дня її завершення, але не пізніш як через шість місяців з дня вчинення проступку.

Накладене стягнення виконується негайно або не пізніше одного місяця з дня його винесення.

Стаття 16. Умови та оплата праці осіб, взятих під варту

Взяті під варту особи можуть залучатися до роботи лише в межах території місця попереднього ув'язнення за їх згодою і з дозволу слідчого, органу дізнання або суду, в провадженні яких знаходиться справа. Праця таких осіб оплачується за тарифними ставками (окладами), що діють у народному господарстві. Із заробітку ув'язнених за виконавчими документами провадяться відрахування в порядку, встановленому законодавством України. Прибутки, одержані внаслідок трудового використання ув'язнених, не підлягають оподаткуванню і використовуються для упорядкування місця попереднього ув'язнення та поліпшення умов тримання під вартою.

Взяті під варту особи можуть залучатися без оплати їх праці лише до робіт, пов'язаних із створенням належних санітарно-побутових умов і впорядкуванням місця попереднього ув'язнення. До таких робіт ці особи залучаються почергово у вільний від проведення слідчих дій час і не більш як на дві години протягом дня.

Стаття 17. Матеріальна відповідальність осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, несуть матеріальну відповідальність за заподіяну під час перебування в місцях попереднього ув'язнення шкоду в розмірах, установлених законодавством України.

Збитки відшкодовуються за постановою начальника місця попереднього ув'язнення з грошових сум, що є на особовому рахунку особи, яку тримають під вартою. Не відшкодовані цією особою під час перебування в місці попереднього ув'язнення збитки в разі її засудження до покарання у вигляді позбавлення волі можуть бути стягнуті адміністрацією виправно-трудової установи з коштів, що надійшли на особовий рахунок засудженого.

У разі скасування або зміни запобіжного заходу збитки, не відшкодовані особою, звільненою з-під варти, можуть бути стягнуті на загальних підставах.

Стаття 18. Заходи безпеки і підстави для застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї

Адміністрація місця попереднього ув'язнення має право застосовувати до осіб, взятих під варту, заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю у випадках і в порядку, передбачених цим Законом.

Застосуванню заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї повинно, якщо дозволяють обставини, передувати попередження про такий намір. Без попередження заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальна зброя можуть застосовуватися, якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю працівників місця попереднього ув'язнення або інших осіб.

У разі неможливості уникнути застосування заходів фізичного впливу вони не повинні перевищувати міри, необхідної для виконання покладених на адміністрацію місця попереднього ув'язнення обов'язків, і мають зводитися до завдання якнайменшої шкоди здоров'ю правопорушників. У разі необхідності адміністрація місця попереднього ув'язнення зобов'язана негайно подати допомогу потерпілим.

Працівники місця попереднього ув'язнення мають право застосовувати заходи фізичного впливу і спеціальні засоби, в тому числі прийоми рукопашного бою, наручники, гумові палиці, гамівні сорочки, сльозоточиві речовини, світлозвукові пристрої відволікаючої дії, водомети, бронемашини та інші технічні засоби, а також використовувати службових собак для припинення фізичного опору, насильницьких дій, безчинства, подолання протидії законним вимогам адміністрації, якщо інші способи не забезпечили виконання покладених на неї обов'язків.

Дозвіл на проведення спеціальних операцій з використанням світлозвукових пристроїв відволікаючої дії, водометів, бронемашин та інших технічних засобів, застосування яких пов'язане із ризиком заподіяння шкоди здоров'ю оточуючим, дають начальник управління внутрішніх справ області, начальник обласного управління служби безпеки або особи, які їх заміняють, міністр внутрішніх справ України, Голова Служби безпеки України або їх заступники.

Забороняється застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю до жінок з явними ознаками вагітності, осіб похилого віку або з вираженими ознаками інвалідності та неповнолітніх, крім випадків вчинення ними групового нападу, що загрожує життю або здоров'ю працівників місця попереднього ув'язнення або інших осіб, чи збройного опору.

Для припинення зазначених протиправних дій з дозволу і в присутності медичного працівника особи, взяті під варту, можуть поміщатися до камери для заспокоєння буйних осіб, на них може надягатися гамівна сорочка.

До неповнолітніх, жінок, осіб похилого віку та інвалідів застосування гамівної сорочки забороняється.

Вид спеціального засобу, час початку та інтенсивність його застосування визначаються з урахуванням обставин, що склалися, характеру правопорушення і особи правопорушника.

У разі вчинення особою, взятою під варту, нападу чи іншої умисної дії, що безпосередньо загрожує життю або здоров'ю працівників місця попереднього ув'язнення або інших осіб, а також у разі вчинення втечі з-під варти як винятковий захід допускається застосування вогнепальної зброї, якщо іншими заходами припинити такі дії неможливо. У разі втечі з-під варти неповнолітніх і жінок застосування зброї не допускається.

Працівник місця попереднього ув'язнення, який застосував заходи фізичного впливу або спеціальні засоби примусу, рапортом повідомляє про це безпосереднього начальника.

Усі особи, щодо яких були застосовані засоби фізичного впливу, спеціальні засоби або вогнепальна зброя, підлягають обов'язковому медичному огляду.

Про поранення або смерть, заподіяння тяжких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень, що сталися внаслідок застосування заходів фізичного впливу або спеціальних засобів, а також про всі випадки застосування вогнепальної зброї адміністрація місця попереднього ув'язнення повинна негайно письмово повідомити прокурора.

Перевищення повноважень при застосуванні заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї тягне за собою встановлену законом відповідальність.

Стаття 19. Особливий режим у місцях попереднього ув'язнення

У випадках стихійного лиха, епідемій, аварій важливих для життєзабезпечення систем, масових безпорядків, проявів групової непокори взятих під варту осіб або в разі виникнення реальної загрози збройного нападу на місце попереднього ув'язнення чи у зв'язку з оголошенням надзвичайного стану в районі розташування установи для попереднього ув'язнення з дозволу Міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України, начальника управління внутрішніх справ і голови служби безпеки Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, узгодженому з відповідним прокурором, для осіб, що перебувають в установі для попереднього ув'язнення, може бути введений особливий режим терміном до тридцяти днів.

У разі введення особливого режиму в місці попереднього ув'язнення посилюється охорона, нагляд за особами, взятими під варту, припиняються всі заходи, що проводяться з цими особами, а також надання побачень та прийняття посилок і передач, здійснюються інші режимні заходи.

Стаття 20. Підстави та порядок звільнення осіб, щодо яких як запобіжний захід обрано взяття під варту

Підставами для звільнення з-під варти є:

скасування запобіжного заходу;

зміна запобіжного заходу;

закінчення передбаченого законом строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжено у встановленому законом порядку. Начальник місця попереднього ув'язнення повинен не пізніш як за сім діб до закінчення строку тримання під вартою письмово повідомити про це слідчого або орган дізнання, в провадженні яких знаходиться справа, а також прокурора, який здійснює нагляд за її провадженням. У день закінчення строку тримання особи під вартою начальник місця попереднього ув'язнення повідомляє про це прокурора, який здійснює нагляд за додержанням кримінально-виконавчого законодавства.

Звільнення осіб з-під варти провадить начальник місця попереднього ув'язнення на підставі постанови особи, яка проводить дізнання, слідчого, судді, прокурора або вироку чи ухвали суду. У випадку, передбаченому абзацом четвертим частини першої цієї статті, особи, взяті під варту, звільняються за постановою прокурора, який здійснює нагляд за додержанням кримінально-виконавчого законодавства.

Особа, яка під час попереднього слідства в кримінальній справі перебувала під вартою протягом максимального строку, встановленого частиною 2 статті 156 Кримінально-процесуального кодексу України, підлягає негайному звільненню адміністрацією установи в перший день після закінчення цього строку, якщо не отримано повідомлення слідчого або прокурора про закінчення попереднього слідства і пред'явлення його матеріалів для ознайомлення особі, яку тримають під вартою. Персональна відповідальність за звільнення ув'язненого покладається в цьому разі на начальника місця попереднього ув'язнення.

Постанова, вирок або ухвала про звільнення особи, взятої під варту, підлягає виконанню негайно після надходження до місця попереднього ув'язнення.

Особи, яких звільняють з-під варти, забезпечуються адміністрацією місця попереднього ув'язнення безплатним проїздом до місця проживання. У необхідних випадках їм видається грошова допомога і одяг.

Стаття 21. Персонал місць попереднього ув'язнення

До персоналу місць попереднього ув'язнення належать особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та військовослужбовці служби безпеки, а також особи, які працюють в цих установах за трудовими угодами.

Працівники місць попереднього ув'язнення в межах повноважень, наданих цим Законом та іншими законодавчими актами, самостійно приймають рішення і несуть за свої протиправні дії або бездіяльність дисциплінарну чи кримінальну відповідальність.

Адміністрація місця попереднього ув'язнення зобов'язана:

забезпечити належну охорону та режим тримання осіб, взятих під варту;

створити особам, взятим під варту, необхідні житлово-побутові умови відповідно до встановлених норм, забезпечити їх харчування та медичним обслуговуванням;

створити необхідні умови для роботи слідчого, особи, яка веде дізнання, прокурора та суду (судді), яка пов'язана з провадженням у кримінальній справі.

Працівникам місця попереднього ув'язнення не дозволяється вступати в неслужбові стосунки з особами, взятими під варту, а також користуватися їх послугами.

Стаття 22. Прокурорський нагляд за додержанням законодавства в місцях попереднього ув'язнення

Нагляд за додержанням законодавства в місцях попереднього ув'язнення здійснюють Генеральний прокурор України і підлеглі йому прокурори відповідно до Закону України «Про прокуратуру».

Постанови і вказівки прокурорів щодо додержання встановлених законодавством порядку і умов тримання осіб, взятих під варту, підлягають обов'язковому виконанню адміністрацією місць попереднього ув'язнення.

Цей Закон набирає чинності з моменту його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
30 червня 1993 року

ПОНЕДІЛОК

9 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Концерт зірок української естради.
8.50 Короткометражні худ. фільми «Метелик», «Женихи», «Перерва» (Грузія).
9.40 Телефан.
10.15 Р. Роллан. «Гра кохання і смерті». Вистава Київського театру драми і комедії.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Котигорошко». Музична комедія.
17.30 Док. фільм «Незавершений автопортрет. Георгій Нарбут».
18.00 «Жен-прем'єр». Шоу-гурт естрадного танцю.
18.30 Телефільм «Кассандра».
19.00 УТН.
19.10 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Візитна картка», «Критий ринок», «Острів душі».
20.05 Концерт оркестру народних інструментів Українського телебачення і радіо.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Акценти. Севастополь. Життя і люди.
22.05 Свідки.
22.25 Вперше на екрані УТ. Худ. телефільм «Останній візит».
23.35 Молодіжна студія. «Нонстоп-рандеву».
0.35 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Театр юного глядача. І. Тургенев. «Муму». Фільм-вистава.
10.15 Тема.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Гол.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміксt.
15.10 Справа.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна» (Англія).
15.45 М. Римський-Корсаков. Прелюдія-кантата «З Гомера».
16.00 Бесіди з єпископом Василієм (Родзянко).
16.15 Зоряний час.
17.00 Новини.
17.25 Музична мозаїка.
17.40 Погода.
17.45 Гол.
18.15 Студія «Резонанс» представляє.
18.45 Прем'єра худ. телефільму «П'ять дівчат у Парижі». 1 серія (Франція, Швейцарія, Німеччина, Італія).
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра муз. телефільму «Зірки російського балету». Фільм 7.
21.45 «Нова студія» представляє: «Джем-сейшн». У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

13.25 «Озброєний і дуже небезпечний». Худ. фільм.
15.00 Прем'єра док. фільму «Дика природа Америки» (США).
15.30 Там-там-новини.
15.45 Бізнес в Росії.
16.15 ТрансРосефір. Європа— Азія.
17.00 Як нам облаштувати Росію.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 Мультфільми.
19.30 CNN.
20.00 Американські невмирущі.
20.30 Світло істинне.
20.35 Візитка.
20.40 Сьогодні на сьогодні.
20.50 Худ. фільм «Білі ночі».
22.30 СІТ-3.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.25 Мультфільми.
11.40 «35 хвилин джазу».
12.15 Худ. фільм «Жінка керосинщика». Драма.
13.50 Музична пауза.
19.25 Мультфільми.
19.45 «1000+1 реклама».
19.50 Худ. фільм «Треба ж, щоб таке трапилось». Комедія.
21.15 «1000+1 реклама».
21.20 Пригодницький худ. фільм «Дух орла».

ВІВТОРОК

10 серпня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Камерний концерт.
8.35 Телефільм «Палац. Іронічна елегія».
8.55 Худ. телефільм «Останній візит».
10.05 Делікатес-шоу.
11.15 Доброго вам здоров'я.
11.45 Ліричні мелодії.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 19 і 20 серії.
17.00 Фант-лото «Надія». Естрадна програма для юнацтва.
18.10 Телефільм «Із слева років печальних».
18.30 З ім'ям Євгена Маланюка.
19.00 УТН.
19.10 Україна жниварська.
19.20 Студія «1-е грудня».
20.05 Естрадний концерт.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.45 Пектораль. Випуск 6.
22.30 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Чорний кулак».
23.50 Молодіжна студія. «Фантон».
0.35 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Мультфільм.
8.50 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.35 Людина і закон.
10.05 «Жовта ріка». Наук.-поп. телефільм. 3 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Фільм — дітям. «Пригоди Петрова і Васечкіна, звичайні й неймовірні». 1 серія.
12.25 Прем'єра док. телефільму «Сині лампаси».
12.55 «Спрут-3». Худ. телефільм. 1 серія (Італія).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Конверсія і ринок.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 Прем'єра док. телефільму «Послання».
16.00 Старий друг Бежин Луг.
16.10 Стартинейджер.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «В гостях у влади». Президент Республіки Татарстан М. Шаймієв.
17.55 Погода.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Хіт-парад «Останкіно-93».
21.40 Азбука власника.
22.00 Прем'єра худ. телефільму «Музика у стилі пепсі. Джексони. Американська мрія». 2 серія (США).
23.00 Новини.
23.25 Рок-н-рол ТВ.
0.10 «Спрут-3». Худ. телефільм. 1 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Момент істини.
11.00 «Зона смерті». Худ фільм (США).
12.25 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Біла ворона.
14.10 Музика крупним планом. Піаніст Микола Петров.
15.00 «Сибірське барокко». Док. фільм.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост».
16.15 ТрансРосефір. Як поживаєш, Уфа?
17.00 Хранителі істини. Душа Петербурга.
17.30 Панове-товариші
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Концерт ансамблю «Галичанка».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 203 серія.
20.15 Площа мистецтв. Оркестр «Санкт-Петербург».
21.00 Вітчизна моя.
21.30 Грузинський перевал.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Автомить.
22.25 Зірки говорять.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.30 Мультфільм.
11.45 Худ. фільм «Сходження». Драма.
13.35 Відеомузика.
18.30 Мультфільми.
18.50 «1000+1 реклама».
18.55 Худ. фільм «Вигнанці». Фантастика.
20.25 «1000+1 реклама».
20.30 Худ. фільм «Друзі Пітера». Мелодрама.

СЕРЕДА

11 серпня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 В гостях у друзів. Спортивна програма.
9.15 Грай, моя бандуро.
9.50 Худ. фільм «Чорний кулак».
11.10 Село і люди.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 21 і 22 серії.
17.00 Нам сурми не грали. Теленарис.
17.30 Народження українського німого кіно.
18.30 Телетеатр. В. Стефаник. «На».
19.00 УТН.
19.10 Акценти.
19.25 Кінофільм «Враження».
19.55 За і проти.
20.25 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр. Кубок України з жіночого футболу.
22.05 Худ. фільм «Смерть пелікана».
23.40 Несподіваний дощ. Телефестиваль шлягерів. 6 тур.
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Домісолька.
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 Торговий міст.
10.00 «Жовта ріка». Наук.-поп. телефільм. 4 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Фільм — дітям. «Пригоди Петрова і Васечкіна, звичайні й неймовірні». 2 серія.
12.30 Прем'єра док. телефільму «Гармонії таємнича влада...».
12.50 «Спрут-3». Худ. телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміксt.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 Знайомтесь. Юнпрес.
16.00 Клуб 700.
16.30 Телемемуари.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Вірча грамота».
17.50 Погода.
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Мініатюра.
19.00 За Кремлівською стіною.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Футбол. Чемпіонат Росії. «Локомотив» (Нижній Новгород) — «Спартак» (Москва). 2 тайм.
21.30 Магія моди.
22.00 І Московський міжнародний музичний фестиваль «Покоління-93».
23.00 Новини.
23.25 Санкт-Петербурзький марафон з веслування.
23.40 МТВ.
0.40 «Спрут-3». Худ. телефільм. 2 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Паралелі.
8.15 Вітчизна моя.
8.45 Грузинський перевал.
9.10 Манера.
9.40 Мульти-пульти.
10.00 Зоряний дощ.
11.00 Худ. фільм «Санта-Барбара». 203 серія.
11.50 Площа мистецтв.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Зламана підкова». Худ. фільм.
14.45 Звести храм в душі своїй.
15.15 Бізнес: нові імена.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Містечко.
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма.
17.30 Живе така біржа.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Мультфільм.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 204 серія.
20.15 Наш сад.
20.45 Екран кримінальних повідомлень.
21.00 Бізнес і політика.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Автомить.
22.25 Зірки говорять.
22.30 Спортивна карусель.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.00 Мультфільм.
12.20 Худ. фільм «Кінець вічності». Фантастика.
14.30 Відеомузика.
19.20 Мультфільм.
19.25 «1000+1 реклама».
19.30 Худ. фільм «Ренглер». Вестерн.
21.10 «1000+1 реклама».
21.15 Відеомузика.

ЧЕТВЕР

12 серпня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Фільм-опера «Євгеній Онєгін».
9.50 Що то за чари.
10.20 Худ. фільм «Смерть пелікана».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Мультфільм «Д'Артаньяв і троє псівмушкетерів». 23 і 24 серії.
17.00 У ритмах літа.
17.30 Док. телефільм «Гори мої високі».
18.00 Голова стає фермером.
18.30 Живе слово.
19.00 УТН.
19.10 Депутатський канал.
19.50 О, ностальгіє. Естрадна програма.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Молодіжна студія. «Гарт».
22.45 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Не стріляйте в мене, будь ласка».
23.50 Поетичний телетеатр. М. Драй-Хмара.
0.05 Концерт народного артиста Беларусі Я. Євдокимова.
0.35 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Творчість народів світу. Мистецтво Індії.
8.50 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.35 «Сиве сонечко» (Слов'янськ).
10.05 «Жовта ріка». Наук.-поп. телефільм. 5 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Фільм — дітям «Ось і літо минуло».
12.25 «Російський живопис XX ст. Азбука в малюнках». Док. телефільм.
12.55 «Спрут-3». Худ. телефільм. 3 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміксt.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 К. Дебюссі. Соната для флейти, альта і арфи.
16.00 Бесіди з єпископом Василієм (Родзянко).
16.10 Джем.
16.40 ...До шістнадцяти і старші.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
17.50 Погода.
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Кінопанорама.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Телебачення сьогодні і завтра.
21.50 Фільми нашої пам'яті. «Старша сестра».
23.45 Новини.
0.10 «Острів». Експериментально-музична програма.
0.30 «Спрут-3». Худ. телефільм. 3 серія.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Ранковий концерт.
8.15 Бізнес і політика.
9.10 Мульти-пульти.
9.35 «Схвалюємо». Бенефіс письменника М. Мішина.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара» 204 серія.
11.40 «Зірка, що згасла?»
12.10 Тульські мотиви.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Біла ворона».
14.10 Музика крупним планом. Піаніст Микола Петров.
14.40 Російська віза.
15.00 Мультфільми.
15.15 Термінал.
15.45 Там-там-новини.
16.00 Студія «Рост». Музичний клас.
16.30 ТрансРосефір. Вернісаж.
17.00 Зворотна адреса.
17.30 М-трест.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Е. Гріг. «Норвезькі мелодії».
19.20 Реклама.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 205 серія.
23.50 Фортуна. Співає Олександр Малинін.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.15 Мультфільм.
12.30 Худ. фільм «Законний шлюб». Драма.
19.25 Мультфільм.
19.40 Худ. фільм «Людина дощу». Драма.
21.50 «1000+1 реклама».
21.55 Відеомузика.

П'ЯТНИЦЯ

13 серпня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свідки.
8.25 Худ. фільм «Не стріляйте в мене, будь ласка».
9.30 Музи і діти. Концерт вихованців дитячих будинків.
10.00 Мультфільм «День народження».
10.10 Молодіжна студія. «Гарт».
11.10 Оберіг. Фестиваль української авторської пісні.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Три акорди».
16.40 Сад. город.
17.00 Концерт викладачів Харківського інституту мистецтв ім. І. Котляревського.
17.50 Для дітей. «Джерельце».
18.20 Наша олімпійська надія.
19.00 УТН.
19.10 Урядовий вісник.
19.40 Вечір романсу.
20.05 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр. Щоденник чемпіонату світу з легкої атлетики.
22.05 Акценти.
22.35 Літературно - мистецька студія «Основа». Художник Віктор Хоменко.
23.05 Худ. фільм «Фонтан».
0.40 УТН.
0.50 Опівнічний джаз.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 В гостях у казки. Худ. телефільм «Продавець снів».
9.50 Поетичний альбом. Осип Мандельштам.
10.10 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Слоненя». Прем'єра фільму-вистави.
12.25 Прем'єра док. фільму «Колумб і Леонардо» (Італія).
12.55 «Дрібниці життя». Худ. телесеріал. 9 і 10 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 У світі тварин. Фільми режисера А. Згуріді. «Рікі-Тікі-Таві».
16.20 Наш музичний клуб.
17.00 Новини.
17.20 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Верескова гілка Росії».
17.40 Погода.
17.45 Людина і закон.
18.15 Вагон-03.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Суїні». 7 серія.
21.55 Максима.
22.00 «ВІД» представляє.
22.20 Авто-шоу.
22.35 Програма «Х».
23.25 Я майже знаменитий. У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Телебіржа праці.
7.30 Час ділових людей.
8.00 Паралелі.
8.15 Тихий дім.
9.10 Наш сад.
9.40 У світі тварин.
10.40 Мульти-пульти.
10.50 Худ. телефільм «Санта-Барбара» 205 серія.
11.40 «Золотий диск» Михайла Танича.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Телетеатр Росії. А. Василевський. «Спогад про Іміджи».
15.10 «Павловські полювання». Док. фільм.
15.40 Там-там-новини.
15.55 Студія «Рост».
16.25 ТрансРосефір.
16.55 «Хлопчик, який розмовляв з борсуком». Худ фільм. 2 серія.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Музичний фільм. «Чарівниця вечорниць».
19.25 РТВ — вибране: Н. Макарова та Р. Віктюк.
20.35 «Трагедія у стилі рок». Худ. фільм. 1 серія.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.25 Мультфільм.
12.40 Гостросюжетний худ. фільм «Вертикаль».
19.15 Мультфільм.
19.35 «1000+1 реклама».
19.40 Худ. фільм «Дженіфер 8-а». Комедія.
21.45 «1000+1 реклама».
21.50 Худ. фільм «Свідок вбивства». Трилер.

СУБОТА
14 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Для дітей. «Курочка ряба». Лялькова вистава.
9.15 Несподіваний дощ. Телеконкурс шлягеру.
9.45 Дивовижний світ природи. Док. телефільм «Красень Джек».
10.05 Телетехнотека.
10.25 Прокидайся і згадуй. Музична програма.
11.00 До 100-річчя від дня народження Д. Демуцького. Худ. фільм «Насреддін у Бухарі».
12.30 Доброго вам здоров'я. Новий метод діагностики онкологічних захворювань.
13.00 Для дітей. Худ. телефільм «Пригоди Буратіно». 1 серія.
14.05 «Співаночки мої». Фільм-концерт.
14.30 Блага вість з Ріком Реннером.
15.00 УТН.
15.10 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
15.45 Море і нафта. Про будівництво терміналу в Одесі.
16.30 Міжнародна християнська програма «Клуб 700».
17.00 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Динамо».
18.45 Хроніка МВС.
19.00 УТН.
19.10 Україна жниве.
19.20 Винесення Хреста Господнього. Відеорепортаж святкового богослужіння з Володимирського собору в Києві.
19.50 Інструментальна музика.
20.00 Вікно в Америку. Спільна програма «Голосу Америки» і телекомпанії «Уорлднет».
20.30 Рідна мова. Подорож.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Спорткур'єр. Щоденник чемпіонату світу з легкої атлетики.
22.05 Телетеатр представляє. М. Костомаров. «Чорне коло».
23.05 Арт-майдан.
0.35 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.25 Ранкова гімнастика.
6.35 Суботній ранок ділової людини.
7.20 Спорт-шанс.
7.50 «Марафон-15» представляє... «Поклик джунглів».
8.15 Ельдорадо.
8.45 Автограф по суботах.
9.15 ЕКО. Екологічний огляд.
9.30 Медицина для тебе.
10.10 Служіння муз не терпить суєти. Немодний Зайцев.
10.40 Галактика «Цирк». Конкурс ім. Л. Єнгібарова.
11.30 Обличчя влади.
11.45 Минуле. Худ. фільм «Повість про несамовитого».
13.30 Міс «Шовковий шлях».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра мультфільму «Принц і русалочка».
14.50 Центральний експрес. Європейський тележурнал.
15.20 Творчий вечір композитора П. Аедоницького.
16.30 Спортивна програма «Ультра-сі». Легка атлетика. Чемпіонат світу.
17.30 Гроші і політика.
18.00 Зустріч для вас.
18.50 Прем'єра худ. телефільму «Лицарі Х'юстона». 7 серія.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телефільму «Блакитне і сіре». 7 серія.
21.30 Студія «Резонанс» представляє: «Канкан».
21.50 Аншлаг. Аншлаг.
23.00 Новини.
23.20 Погода.
«Сно-бачення». Нічний канал.
23.30 «Чутки». Із життя «зірок».
23.55 Спорт.
0.15 Нічний хіт.
1.00 Рок-програма.
1.20 Фільм жахів. «Епітафія». (США).

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Свій погляд на світ.
8.00 Маски-шоу.
8.30 Непізнаний Всесвіт
9.00 Студія «Рост».
9.30 Пілігрим.
10.15 Як жити будемо?
11.00 «Слідопит». Худ. фільм.
12.30 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Майстри. В. Каверін.
14.05 Ізабель. Розважальна вікторина.
14.50 «Світ Рахманінова». Міжнародний музичний фестиваль.
15.50 Три Гайдара.
16.20 Футбол без кордонів.
17.15 Фільм-прем'єр.
17.30 Театральний роз'їзд. «Пробний камінь». Фестиваль «Салтиков-Щедрін-93».
18.15 Вустами маляти.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 Мультфільми.
19.30 CNN.
20.00 Хіт-рік.
20.30 «Перші роботи. Мартін Скорцезе». (Уорлднет. США).
21.00 Худ. фільм.
22.30 СІТ-3.
22.40 Капітан-відео.
22.55 Сьогодні на сьогодні.
23.05 Віннер-до.
23.15 Субота... Вечір...
23.45 Віннер-після.
23.55 СІТ-3.
0.00 Про-відео-2.
0.30 Чемпіонат світу з легкої атлетики.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.05 Мультфільм «Робоформес».
15.55 Співає Грейс Джонс.
19.40 Мультфільм.
20.00 Худ. фільм «Коктейль». Мелодрама.

НЕДІЛЯ
15 серпня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Вперше на екрані УТ. Мультфільм «Ой, хлоп'ята, та-ра-ра».
10.30 Коліївщина. Сторінки історії.
10.50 Хіт-парад «12 мінус 2». Частина 2.
11.55 Ярмарок. Виставка-ярмарок майстрів народної творчості.
12.25 Фільм-балет «Легенда зачарованої арфи» із циклу «Оповідка старого міста».
12.55 Для дітей. Худ. телефільм «Пригоди Буратіно». 2 серія.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На варті.
16.40 Музичний додаток до «Каналу «Д».
17.40 Художник і час. Розповідь про творчість художника І. Марчука.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.10 Чемпіонат світу з легкої атлетики.
20.40 Мультфільм «Літаючий будинок».
21.10 Плеяда.
22.10 Будьте з нами.
23.30 Спорткур'єр.
23.40 Шоу В. Зайцева.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова гімнастика.
6.30 Авто-шоу.
6.45 Технодром.
7.00 Година сили духу.
8.00 Центр.
8.30 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній з динозаврів».
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Тираж «Спортлото».
9.45 Ранкова зірка.
10.35 Військове ревю.
11.05 «І знову Міжнародний телевізійний...».
11.35 Детектив-ленд.
12.25 Прем'єра док. телефільму «На село дідусеві...».
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
16.45 Панорама.
17.25 50 років на сцені. Арутюн Акопян.
17.45 Новини.
18.00 Студія «Народна творчість» представляє.
18.45 Погода.
18.50 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Шахти» (Індія). 1 і 2 серії.
20.55 Реклама.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уік-енд.
22.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
23.00 Новини.
23.25 Валентина Готовцева запрошує друзів.
0.25 Відеодром.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 «Дах». Док. фільм.
7.45 Мульти-пульти.
8.00 Фольклор.
8.30 Доброго ранку.
9.00 Студія «Рост». Музичний клас.
9.30 Програма «03».
10.00 Ати-бати...
10.30 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
11.00 XX століття в кадрі і за кадром. В. Шукшин.
12.00 Мульти-пульти.
12.10 Гранд-репортаж. Хто такі «Нові росіяни»?
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Не вирубати...
13.55 Врятуємо світ зараз.
14.05 Біла ворона.
14.50 Чемпіонат світу з автогонок «Формула-1».
16.55 «Нові пригоди Вінні-Пуха», «Чорний плащ». Мультфільми.
17.45 Коробка передач.
18.00 Яхад.
18.30 Маленький концерт.
18.40 Обличчям до столиці.
19.00 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.05 Мультфільми.
19.30 CNN.
20.00 Просто так...
20.30 Мої друзі.
20.45 Візитка.
20.50 Худ. фільм «Сеньйорита». 25 і 26 серії.
21.50 Чорним по білому.
21.55 Сьогодні на сьогодні.
22.10 Візитка.
22.15 Ну, це вже взагалі.
22.30 СІТ-3.
22.40 Містер Х.
23.10 Про-відео-3.
23.40 СІТ-3.
23.45 Кращі ігри НБА.
0.05 Екзотика.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.15 Худ. фільм «Соловей».
15.25 Мультфільми.
15.40 «Пам'яті Віктора Цоя».
15.55 Худ. фільм «Голка». Драма.
17.25 Маски-шоу.
17.55 «35 хвилин джазу».
18.30 «1000+1 реклама».
18.35 Худ. фільм «Поклик природи». Комедія.
19.50 «1000+1 реклама».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописи не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 800.040

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311148.

1, 3, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».